

De egritudinibus

bdelium mechiu dactili passile pingues penidy. et alia lenientia q̄ leniedo ventre minorant yrinā. Et caro ericy trieni confert puero qui mingit in lecto et renes leporis exiccari et cerebruū ei? et enula cū qs assuete vti? ea et excu- sabif a freq̄nti mictura et oleū de been iunctū est vltimuz et thus est cōueniēs mirabo. ciperū coriādrū gallia myrra et alia pōtica et pprie si p̄mittant eis aliq̄ lubrica vt supra in disurria vcm̄ est. Et oz vt añ itroitus lecti cōmoueat se ad mingēdū et imaginet in lecto suo esse aliq̄ sanctū et in camera in q̄ sit oratoriuū aliq̄. nā cū talis imāgiatio remaneat in sōno retinebit fortassis yrina. et si vberet tūc timēdo retinebit. Et de medicis p̄positis sunt q̄ ex p̄dictis cōponūt et q̄ sequunt. ¶ Cōfectio medicamis ad mltitudinem yrine pueniēs. R. castorei mirre albasce copularum glandiū piretri. añ. pres eq̄les fiant ex illis pillule cuz aq̄ mirre hūide de qb? sumat ad mansione. 3. i. ¶ Clistere ad illud bonū et p̄fortat renes. R. succū albasce decoctuz donec ipsifet et vitellis oni. et adipē renū capraz colant et referuent oia illa eq̄liter aggregēt et assumat de lacte recēter mulso et butyri et adipis gibbi camelli et olei albasce alchāna pres eq̄les. dosis sillis p̄me. et quaslanf iuicē. et fiat ex eis clistere. ¶ Cōfectio cuz vino iuuatiua ei? q̄ mingit pap̄ et freq̄nter i modū distillatiōis. R. vniuscuiusq̄ miroba. añ. 3. x. glādiū ifusa? in aceto die ac nocte torefacto. rū sandarache cipi. thur. mas. enule sicce storacis sicce co. ral. oiu. añ. 3. v. myrre 3. iij. Cōficiāf cū melle. dosis. 3. 5. cum vino. ¶ Aliud exptū. R. glādiū thuris myrre. ana ptes eq̄les decoq̄nt oia in vino q̄tatis. 3. i. collent et ponant cū. 3. i. olei et denf et p̄ferāt. Troscifi p̄fecti ex massa i qua posita est vtus fumi colūbini cū aq̄ fra. sunt. n. vltimi. Et clistere cū medicis retinentib? yrinā et inieccio eaz q̄s supra dixim? Aliud serapiōis sumant glādes et ifundant in aceto die et nocte. deide friganf in patella. et terant et sumant ex eis. 3. x. miroba. emblico. et bellerico. torefacto. añ. 3. viij. croci thuris. añ. 3. viij. grano. mirri. 3. x. terāt tur et cribellent et denf ex eis. 3. iij. in aq̄ i qua submergit ferrū ignitū. Remediū ad mictū in lecto vbi phiberi nō possit. R. vesicaz et imitte in ea oleū et dimitte per horā vt madefiat eo hū. deide imitte virgā in ea. euacuato oleo et pap̄ dimisso i ea. ei liga eam ad caput virge et anchas. et doz miat cum ea. si enim minget nō minget in lecto. sed in ea et remanebit in lecto.

¶ Incipit Sūma tertia quarte particule. sectiōis p̄me cōtinens capitula specia lia. xxi.

Princeps medicorum

Rali. ingt. q̄ multis. n. exntib? dogmatibus nālib? Et pp generatōez et corruptio nem aialius sanitates et egritudies. et cura i ea solū vniū nutrit id Eristrato et viris hūoi. i. alie? grā oia facere nām. et ianiter nihil. Et qz illud cui? grā. oia fecit nā hō esse dignoscit. q̄ cum sit periculo nāe resoloni supposit? nō stet semp. s. de ficit in termio ei nāliter p̄stituto et plimū ifra abbreviato p̄uidit ne deficiēte eo. et sic oia inaniter egerit. vt semp per maneret in vita q̄ vel q̄diū disponit diuina sapiētia quomō. Et p̄ inde in corpore hois vltra nutritiua mēbra ad cōseruationē. sic p̄finiti ex esse ipsi? sunt necessaria p̄creant alia eis q̄ virtutes iposuit desideratiuas cuz delectatione grandi qua iclinaret et puocaret hō plurimū ad coitum et effectiuas ad sui filis generationē. per qd̄ successiue pduret in vita. qd̄ ex se ipso semp nō valuit p̄manere. qd̄ Auer. et Ar. voluit cū dixit. Oia. n. illud appetūt. et pp illud esse agunt. Et qz gñatio hois fit imisso spermate i matricem velut semē plantaz in terrā. et aliq̄ p̄creant membra q̄ ad spermatis gñationē et faciūt et in maribus. et feis

testes. s. et seminaris vasa et in seminātib? marib? ad emittēdum virgā et ad receptionem ipsius ex quoq̄ emissum est. s. matricē in femis tāq̄ locū p̄p̄riū cōseruatiōis ne pereat. Et in quo sitā facit actionē nec nō generatiōi longius p̄uidendo in eis vbera p̄creant cōtiguata matrici p̄ q̄sdā intermedias venas per qs sanguinē ad matricē imissuz tpe cōceptionis post partū reassumerēt vbera ipsa retrahēte nā. vt sua vtute cōuersus in lac valeat nutrimētū ydoneum prestare fetui donec mandare dura possit. Sublimis itaq̄ deus in marib? et femis creauit testiculos generatiōnis p̄ncipalia instrumēta. in marib? manifestos pendētes in bursa. in femis vero occultos in duob? matricis cornibus collocatos ex carne glandosa alba iter membra p̄ncipalia nūeratos ad generandū sperma. qd̄ gñatiōis existit p̄ncipiū effectiuum ex mare. et māle ex femina ex humiditate delata ad eos in venis. que est quasi supfluitas quarēti cibi in corpore toto. Et est sanguis magis digestus et magis subtilis quem alterant propria complexionē et conuertunt in albedinem et similitudinem suam. ad quod adiuuat commotio acereitatis in ipso per spiritum et formantem ipm sic mamille sanguinem venientes ad eas ex venis. et que admodū ecōtra. epar chilū albū ad se tractū cōuertit in rubedinē sanguis. vis. n. agētis est assimilare sibi patiens. Creauit quoq̄ duos pp cam dictā supra in renibus et rotundos. vt eēt salui et nocumēto. et a siphac maiorē p̄cedūt duo meatus vocati didimi veniētes ad testiculos quos cōprehēdunt et aperiuūt. vt duo folliculi itra burfas cū meatib? illis. venit quoq̄ ad duos testes de venis pulsantib? et geris plurimū ramificatis ex vena pulsantili et vena geta que illaz sunt radices ramificatiōe plurimorum. et inuolutionē cū anfractib? multis deferentibus humiditate illam sanguineā que est mā spermatis in qua inuoluit sunt in tra testes ex qbus infundit in testes. et ibi fit sperma p̄pletū. Etia ibi gñant duo foramina que ad virgā vadūt. cui? eūo fit. cū illa replentur vēositate grossa. et vena arterie ei? sanguinē et spiritū. et calorē. Cum enī virt? imaginatiua imaginat coitū ex se p̄ncipalr. vel ex sensibili a nāli appetēte cōmota cuz sit vna de vtutib? superiorib? p̄cipit cupiscibili q̄ ē i corde. vt mittat spūs et colorē ad genitalia mēbra. et calor illi fortiter veniens dissonuit hūiditates p̄tetas i venis et arterijs i motu. quo erigit virgā ad inieccionē semis in matricis concauū. alr enī nō possit imitti. sic. B. declarat. Et tūc nō gescit ab ex timatiōe sua virgā q̄diū vasa spermatis tēsa fuerit. que qd̄ i eis ē expellere appetūt. siue sit sp̄ma multū. siue acutus ad qd̄ adiuuat caput virge cuz fricatu fuerit. q̄re a vasis illis trahit et effundit sperma. et ex ea mittit in matricē. Et in coitu nāli cui obuiat matricē cū orificio suo aperto. et trahit illud desiderās sua p̄p̄ria vtute valde. Et ex testiculis suis p̄delectiōe et p̄cedit sperma qd̄ gñat in eis ad matricis cōcauū. cum ergo cōcurrunt ambo et oia sibi inuicem p̄miscēt tēperant. gñatio p̄cedit. Vasa vō spermatis dicta sunt. velut duo meat? p̄cedētes ab vnoquoq̄ quo nō gñati ab eis. sed cōtiguū eis apud ipa oua. sen testes dilatati manifesta dilatatiōe. deide cum p̄cedāt ad virgā stringunt p̄stritiōe lacertoz generatoroz sup ea et in mulierib? ramificant itez apud statū suū. Et in p̄cessu sunt ascēdētes versus iguā post p̄p̄riū. deide descēdētes vsq̄ ad collū vesice sub meatu vge. vt et qd̄ est iter ipa digō spermatis p̄pleat. donec redeat ad meatū. et expellatur in virgā donec oz ipm pfici illo tpe breui cū coit? celebrat. Virga vō ē mēbz viri tale generatū et istuz ex carne ligamēti orta. ex carne pectinis plime cōcauitatis et venis. et neruis ortis a spōdilibus caude. et sunt ligamētales nō puati sensu submersi in ea. Et nerui cū qbus erigit sūt

aly scdm. S. a nervis cu qb mollificat ex qb cu carne co
ficiu lacerti ppri ipsi virge. Ca. S. i lib. de anothomia di
rit. In vga quoq sunt meat tres: meat vrine: meat sper
matis: et meat huiusmodi q egredit cu aliq tangit muliere.
Et scias q virge aduenit virt erectiois a corde et deside
ratiua ipsius a quo puenit ei spūs p arterias: et aduenit sen
sus a cerebro et nucca p nervos: et ab epe p venas sāguis: et
ventositas grossa et vetosus spūs. Ex qb p anothomia col
lectis circa medicinas tā neccitas egritudinū mēbroz gñā
tionis in marib ponēdas p ordinē e considerare. pmo dispō
nes testicloz tā q pncipaliū iter ea. scdo ductuū cānaliū
seu didimoz a siphac a quo pcedūt. tertio oxei seu burse i
q pntet. q̄rto vasoz spermatis. q̄nto vgeyt istrahū. Et qz
ex talib egritudinib enumerādis mēbroz taliū ledunt
actus vni cois talib neccarius gñatiōi. f. coit lesionū ipsi
oz subiūgere medicias q̄s scire nequim nisi ipz pnoscam
actu fm. S. Et qz talis act fit cu erectōe vge. id oz de no
cumēto ipsi act et medicis ipsi tractāctes sil pgrere cāz
erectōis et coit vt p eas sitis nocumētū et cās ipaz medi
cinas valeam vnicuiq̄ distincte subiūgere p̄pas. Et s̄z
hoc bec tertia sūma q̄rte p̄ticule sectiois p̄me continebit
capitula specialia. xxi.

- Capitulum primū ē de mala complexione testium.
- Capitulum. ii. de mala cōplexiōe ipsoz: et de magnitudine et paruitate eoz et malo situ et eleuatione ipsoz.
- Capitulum. iii. de eleuatiōe testiu et de vlcere ipsoz.
- Capitulum. iiii. de apatib et qz oēs ledūt eoz p̄pam actionē q̄ ē generare sperma necnō et dolore iuducunt.
- Capitulum. v. de sp̄mate et nocumētis acciditib i gñatiōe ipsi.
- Capitulum. vi. de dolore testiculozum.
- Capitulum. vii. de egritudinib didimoz ex qb plimū p̄ti gens dilatatio et ruptura de qua in ḡnta sūma dicem.
- Capitulum. viii. de mollificatione oxei.
- Capitulum. ix. de varicib et duritie oxei.
- Capitulum. x. de gonozia.
- Capitulum. xi. de pollutione.
- Capitulum. xii. de pruritu et dolore virge.
- Capitulum. xiii. de prauitate ei et magnificatiōe ipsius.
- Capitulum. xiiii. apatib virge et corozione ei.
- Capitulum. xv. de apostematibus et medicinis eozum.
- Capitulum. xvi. de coitu nāli et p̄ter nām et signis eius.
- Capitulum. xvii. de erectione virge et nocumēto ipsius et diminutione eius et multitudine.
- Capitulum. xviii. de nocumētis et iuuamentis proueniētib ex coitu.
- Capitulum. xix. de regimie eius que ledit dimissio coit.
- Capitulum. xx. de regimie eius que ledit supfluis coit.
- Capitulum. xxi. de his que delectationē faciunt in maribus et feminis in coitu. de qb p ordinē ex eq̄mur: nomē dñi iuocando qui sit b̄ndictus in secula Amen.

Capitulum primū de mala complexione testium.
Ala complexio testiu iuestigāda est sollicitate vt fa
m nctur. generatione. n. circa quā exequenda sit na
tura igeniata est studiosius ledit: cu in essentia vir
tutis que est ipsius initiū maxime inferat lesionez ac pro
creationis spermatis siue naturalis siue preter naturā sic
ipuz reddendo: sicut hyp. dixit in affo. generationi ineptū
cuius p̄cipū est et esse pot ois generis: sed frigidū plurimū
et sicca pura vel imputa: et est plurimū preter naturā et sub
stantiam spongiosā ipsoz humiditatem et materiam
colligentē ad quā societas eoz ad membra supfluitatus
adiunat et situs eoz: cuiusq̄ iuestigatio est ex causis et si
gnis. Et cā eius est aut interior aut exterior. Interior autē
est p̄p̄ia et nālis lapsus eius adeo vltimar vt noceat actū
generatiue p̄p̄iū virtutis in aīali aut humor et cib et pot
et ea que acciditales est: et est p̄ter nāz. aut ē ex coitate ad su

periora vt epar cerebzū et cor. Exterior vero vt est aer aq̄
et cōsilia. C Signa p̄plexionis testiu generationis nocine
si nālis sit et a pncipio generatōis pueniēs sunt signa gene
rationis eoz siue egroz inatura cōsimilis que. S. ponit: s̄z
in q̄sto tñ differētia ab illis que sunt vltimata seu magna
excedentia sicut cui sunt cōplexio nāliter lapsa q̄dū la
p̄la fuerit q̄ stet cu nā actōni non nocet sensibiliter. Cum
vero modū excesserit vt vltimetur ledit manifeste actū p
p̄ie vturis que admodū ea que p̄ter naturā: sicut. S. dixit
Et p̄inde signa vtriusq̄ erunt similia specie a signis nāli
ter lapsē in q̄sto differētia et itra se vt infra dicitur. Cū er
go vene que in oxeo et virga sunt fuerit valde late eminen
tes et manifeste et raritas cutis eoz multa et pili et pectinis
multi et spissi fuerint in eis anchis et cossis appetens et mul
tum desiderium coitus et velocis coitus consecutionis in
emissione spermatis: ipsumq̄ sperma albū fuerit ad citri
muz vt fuscum tendēs rectificato regimie cōplexionē ipo
rum cognosces naturaliter calidam vltra q̄ generationi
expediat. Si vero illis contrarium frigidaz indicabis. Si
autēz in predictis membris sentiat asperitatē in tactu et in
pilis crispitudine nō pp formā poroz. et i sp̄mate paucita
te et siccitate: dicas p̄plexionē esse sicca eoz. Si vō tria vt sp̄
ma mltū hūidū et phylotuz hūida erit p̄plo. Et ois coit si
gnū itēperatiōe sumit ab effectu. qz sp̄ma dimissum ab eis
generatū oio erit. vt hyp. dixit. Et signa p̄plexionis cōmixte
ex p̄mixtiōe p̄dictoz signoz colligi h̄nt. Signa vō p̄plo
nis p̄ter nām ipozū sūt filia signa nālis p̄plexionis q̄ p̄ nō
fuerit iuēta nec pcepta. Et q̄nq̄z si cū dolore q̄nq̄z cū pu
ritu: q̄nq̄z cūz mollicie et puo sensu que i nāli nō sentiunt.
Cura ei ē cura male p̄plexiois i alyz mēbris deā et p̄pe in
renib epe et vesica. Et si qdē fuerit nālis ē curabilis. Ingt
eni. S. Alterare. n. vtiq̄z alicubi et trāsmutare possibiles su
m et vtere semp i meli malas p̄stitutiōes corpis: sic ē cu
rabil: s̄z difficil. qd. n. nāle ē sp̄: aut scdm plimū: vt Auic.
dicit. Si vō sit acciditales et noua facilis. Si vero habituata
difficilis. Ingt. S. mala p̄plexio si p̄fecte mēbro dñef dur
re sanat. Et si fuerit sine pruritu cura infra dicit. et si cū pu
ritu: cura erit cura pruritus virge.

Capitulum. ii. de mala complexione et magnitudine et par
uitate eoz et malo situ et eleuatiōe ipozū.
Magnitudo testiu nota ē. Siet. n. aut p̄ter nāz p mo
m dū apatis vel elephantie. de qb infra dicit. Aut est
nālis scdm semitā augmēti. et ēt ipinguatōis sicut
mamillis p̄tingit. Et signa distinctina sunt manifesta q̄ lz
nō sit egritudo: tñ ei cura debet. qz iter egritudines noīat
vt ait Abo. q̄ ad particulā decoratiōis et ornationis p̄tinet:
hic grā ordinis seruādi locata: sic ēt mamillarū cura ē. n.
simul i vtriusq̄: et infra tps nālis augmēti possibilis como
de. Et ē tres res. p̄ma debilitat nutritiua v̄tutē: vtaugmē
tatiue nō ministret māz. scda ptes corū coadunat: coartat
et p̄stringit: vt extēsiōez nō suscipiāt et augmētū: s̄z diminiō
nē. tertia subtrahit māz augmēti et ipinguatōis. p̄ma et
scda cōplēt cū fridis et stipiticiis: qb curant mamille v̄gi
nū stātes. vt nō cadāt: sic ē cerotū ex iusgamo albo: epiēbi
mo: et cera. Et emplastrū de herba cicute cū sito seie suppo
sitū. quod mamillarū in puellis: et testiu i pueris ē cōe. vel
fractura plūbi fracti adiuicē cū aq̄ coriādri hūidi vel cō
fricati cotis et lapidis molēdini. Et de appropriatis contē
perātib illos et v̄gā: ē iunctio olei sambucini. C Tertia
res cōplet cū subtractiōe cibi. sic. n. fm. S. augmētū sine
fluēte et applicato cibo nō potēs ē fieri. ita eo abstracto et
diminutio et eq̄litas. Et deide cū applicatiōe resoluētū su
pra et circa testes: vt nutritiū cib tract ad eos non p̄ma
neat: sed resoluat. resoluētia tñ nota sunt ex dictis et dicē
dis p̄pe i cura egritudinū iuncturaz. Post tps vō augmē
ti ē impossibilis nisi p modū ipinguatōis existat. de cui me

De egritudinibus

dicina infra in decoratōe diceſſed remedio eget quo tol-
leret et meli^o deferat et absq; impedimēto mor^o. Paritas
vo eoz ex rrys causis existit magnitudini. aut. n. est nālis
aut pter nāz: et tūc aut ē s; semita ptifis et erbice de gb^o di-
ctū ē et diceſſed. aut ē ex causis exteriorib^o frīs et stipticis cor-
rugātib^o et strigētib^o ipos et suspēforia eoz: qre retrabun-
tur et eleuant ad mirach vētris et iguina et occultant ibidē
et strigūt collū vesice vel vesicā: adeo vt difficultas acci-
dat vrie et distillatio et dolor cū migiſ. Et signa ei^o ex pſen-
tia v^l pcessiōe cāz hñtur. Cura ei^o nō ē necia cū nālis ē. ad
pulchritudinē. n. spectat eoz puitas vt puitas mamillaz:
nisi tāte diminutōis fuerit q actōez ppiā ledat. tūc. n. cu-
ra ē necia quē admodū et si pter nāz sūt. Est tñ possibilis in
fra tps nālis augmētū: p^o vero ipossibilis: nisi p modū ipin-
guatōis pcedat: q augmētū nō ē ppe. Impiguarī. n. p^o ma-
credine de q i decoratōe diceſſed nō ē augmētū. Et cura
qdē ē qtuor res. Pria auferit cāz pter nāz si adsit vt possi-
bile ē: et ex dictis et dicēdis ē nota. Secda dilatat coartata et
ſetra. Tertia ſfortat virtutē nutritiua et augmētatiua et p-
bet mām. Quarta trahit illas ad ppiū locū. Et Secda re-
plet fomētatiōes balnea cala q virtutē mollificatiū et di-
latatiū hñt. vt s; flores mellilori: camomille: fenugreci: al-
tee: et calamēti. Tertia replet cala et hūida ex cibis et
potib^o et medicis iteri^o et exteri^o p oēm modū approxima-
tis q̄s supra dixim^o i cura stōi: et i cura ipinguatōis dicem^o.
Quarta res replet pcessiōes de sup: et fricatiōes de sot^o
trahētes inferi^o cū adipe anatis: vel oleo masticino et pice
actōe pdurans. Deide cū mirtino rosaceo: et de citonyis vt
tract^o cibi remaneat in eis et non resoluat.

Capitulu. iij. de vlcereb^o testiu^o et eleuatōe ipsoz.

Ed sciendū q eleuatōis et cōtractiōis testiu^o ad su-
piora pter dicta ē alia cā. s. vritus debilitas. Et est
ex signis mortis in acutis egritudinib^o: put hypo-
dixit pnosticoz scdo. Ulcera testiu^o s; multe putredinis.
trahit. n. multā mām pp dolorē a mēbris supfluitatū eis
vicinis vltra illā quā p debilitate illoz gliauit et s; iuit a su-
pemis quā pp infumū sitū recipiūt et pp raritate colligūt.
ac pp eoz pſone calaz et hūidā et coartationē in loco ocel-
to puato aere. qre nō trāspirat corripit et expādit mltitu-
dine sua ad vicinas pres et fiūt vlcera ambulatiua et coroz
sua difficilis curōis: sicut vlcera mēbroz supfluitatū. Et
multotiēs corrodit testicul^o et idiget vt castret ne corrosio
ābulat. Et mltotiēs corrosio i oreo icipit pncipalr et cadit
et icarnat et catur cistis dura adherens testiculo non subri-
li distincta vt pu^o. Et multotiēs pcedit a cisti ad testicu-
lū: et sunt nota. Et curant cura vlcerez virge: de qbus infra
dicetur hic et in sectione secunda.

Capl^o. iij. d. apatib^o testicloz et qz oēs ledūt eoz ppiā
actionē q ē generare sperma: necnon et dolorē in eo iducit.

Postema qñq; fit in testiculis qñq; in oreo: et qñ-
q; in vtrifq; et ois generis eē pōt. Et cā ei^o plimuz
est p modū ifluxionis fiens quā puocat plurimū
cā exterior: vt cōpressio et pcssio et casus. Et qñq; ē iterioz
causans dolorē. Et q; ē in oreo visu cognoscit et colore et ta-
ctu et scñ in testiculis difficile cognoscit. et ē q oreū ē sub-
tilius tractabili^o et extēsi^o subtiliat: nō igrossatū. sed cuz
eo est qñq; febris qz ē nobile mēbz arteryz pnuatū cuz
corde. Et si ē in vtroq; ē difficil^o. s; febris difficilior erit
distictiua si calz fuerit et grauedo et dolor fortior. Et qñq;
delitescit apa testiculi. Et cū fuerit calm et magnū pmuta-
tur ad partes pectoris et cordis: epatis vel cerebri pp cōti-
nuitate cū eis. et ē signū mortis. Cura apatis cali testiu^o
in qtuor reb^o cōsistit: sicut cura apatū renū. s. in euacuatione
totius: et in euacuatōe ptis: in regimine: et in sedatione acci-
dentiū. Euacuatio aut toti^o faciēda ē eodē mō sic in apa-
te renū. Euacuatio aut partis cuz particularib^o remedijs

applicādis testibus: et repcussiu^o et stipticis et resolutiu^o et
vtrifq; pmixtis put tēporib^o ei^o cōgruūt et debent ex ap-
propriatis ipsis testib^o apatis: q̄lia sunt ex repcussiu^o sim-
plicib^o approximandis in pncipio sunt oleū rosa. aq̄ rosa.
acerū. mucilago pſily: aqua et succus endiuie: succ^o solatri:
aqua cucurbite: aqua carue humide: proe farine orde: fa-
rine lentiū excocticataz: albachēgi: et filia epithimata et
emplastrata singularia vel pmixta. Et si fuerit calitas ml-
ta et dolor addant pdictis semen iusgami albi: et campbo-
re parū. Lūq; pertransierit pncipius manifeste tūc opoz-
tet vt eis admisceantur resolutiua: vt est ppe farina fa-
baz: cicerū nigroz: flozes camomille: et mellilotū cuz mel-
le vel caricis et bdellio vel berbenā et folia caulis: et vitella
ouozū. Et procedente tēpore addātur pdictis ciminiū et
passe enucleate pigues cocte et aggregate cū vino et empla-
stren^o. Cū aut puenit ad statū administrabis pdicta re-
soluētia simpliciter et per se: et emplastrabis cū stercoze va-
cino cuz pauco aceto et cinere caulis cum vitello oui et ra-
dice cucumeris agrestis cū vino et fece vini antiq vel mel-
le: lily: yſopi. Et si nō resoluat et maturet et ministren^o ma-
turatiua: q̄lia s; folia maliaz: radix lily albi: radix althee
et mucilago fenugreci. et se. lini: cū assūgia porcia corrupta
et cepe albū dcoctū cū butiro ad fridū. Deide cū fuerit ou-
belatū fiat aptio cū medicis sup oreū applicatis q̄ apicēdi
hñt vtutē: q̄les sup^o hñsti. Laue tñ ne occultet vt seqtur
anū: et ibi aperiat: qm̄ sequet fistula mala. imo cū illd acci-
dit oz vt assidue pō farie rigi cū aq̄ ros. v^l myrre: vt pbi
beatibi eruptionē: resoluat et exiccet: et mēbz dimittat ino-
citiū. Ex his q̄ exp^o sūt ē vt pmo emplastrēt ex myrta: ba-
laustys. ros. camomilla: et galla decoctis i vino: qm̄ reſol-
uit exiccat et phibet eruptionē. Deide cū emplaſtro dyglo-
deide scā apūōe mūdificet v^l exiccet et solidet cū me-
dicis simplicib^o et ppositis q̄les infra dicem^o. Regūē at
oz q; sit subtile cū vio rōe cibi et por^o: et subtractiōe carniū
et vini: et cū qere: et alyz s; lib^o. Accētiū correctio sic dolor
ris faciēduz ē: vt i pmissis ē dcm̄: et ē i ppo ē dcm̄ caplo et
cōfortatio pncipaliū cū fridis: stipticis et aromatis: vt nō
recipiant si mā dilitescat: et ad ipa supiora eozū pcellat: et
cū trahētib^o ad ipos testes empls. Et si qdē fuerit fridus
i pncipio ex pdictis resoluētib^o cū stipticis calis aliqd mi-
nistrabis. vt ē faria fabaz cū camomilla: biere: bisantie: et
sgnāt: passule cū nucleis: myrta: et th^o: et filia simplicia vel
pmixta: deide cū pcessit ad augmētū cala resoluētia mio-
rabis et angebis cala: et pcedente ad statū multo magis au-
gmentabis calida resolutentia cum processit: et minorabis
stiptica que eliges expredictis. In declinatiōe fortiora: q̄
lia sūt rubea tictoz addita pdictis ex olei nardini pap: tin-
cti p virgā. Et si fuerit vētosuz emplet cū faria fabaz: et
mo. oleo nardino et melle. Et initiat aliqd olei d enula: v^l
sambucini cū musto in virgā: vel d cherua q sūt vltima. p^o
tū formatiōe pmissa cū aq̄ dcoctiōis: se. apy: rute: spice: ani-
si: fenugreci: et charui: et aliaz exterminatiū vētositate. Et
cū ē i oreo aptio fomo resoluet eā. Et si qdē fuerit aquo-
suz silr. Silr pmo cū tētabis ipaz māz aquosaz resoluere
et exiccare cuz fomētis ex aq̄ maris v^l salia: seu sulfurea et
alumiosa. Et ex empls ex resoluētib^o et exiccatib^o dēis in
cura emozoidaz exiccadarū. Et furfur eplatu cū vio et sa-
le ē efficac. Si vo puenit ad scilrosim: aut qz tale a pnci-
pio fuerit. mollificet: et resoluat distincte v^l pmixte vt sa-
peri^o ē in alyz dcm̄. Deinde addam^o ppositas medicinas.
Emplm̄ resoluēs apata testicloz: et ē orei calm et firm.
B. granoz viridiū elixatoz. 3. i. 5. passulaz enucleata. 3. v.
cimini. 3. i. caul. 3. 5. glutinis pini. 3. iij. Cōficiant cū melle:
et eplastrant. Emplastrz aliō s; et vētosū. B. ciceris ni.
stafisagrie: añ. 3. i. cineris scorpiōis pte. 5. Cōficiant cū mel-
le: et eplastrant. et adde elei sambucini cū mirtino: et cū nar

dino: et inuanciantur in virga. C. Emplm efficax ad resoluē dū sclerotizati. B. ficu: adipis anatis: an. 3. i. folioz olina rū: et cipssi: an. pres eqles aggregēt cū vio et butiro vaccio et isopo. C. Cerotū nrz ex dyapete ē solēne cerotū ad apā ta cū vicerib. B. scoria argēti decoq̄t cū olo ros. dōec fiat sic spūstudo. diū addat cef et gūmi pini: et rōdāf. Abo. fiat emplastruz ex ruta et folijs lauri supra apostema testiculo rum: vel cum alterius aliud conficiatur.

Ca. v. d. spmate: et nocumētis accūtib in gñatōe ipius. Per matis q̄tuor scāe. mālis: forma: efficiēs: et fi nal: Māl ē vt iā dcm ē hūozal hūiditas: seu sāgui nea delata p vēas ad testes ex corpe toto. qz ex oi mēbro p resudatōis mōz: et ex pncipalib ppe. et ex cerebro plimū s3 hy. nō puerfa ad huc: s3 apta puerfi. Est. n. supflui tas q̄titatia digōis q̄rte mltē aeritat: et pauce terrestrai tatis: q̄ fit cū dispit i mēbris resudatio d vēis tercia digō ne iā pleta i eis: et digesto sāguie et subtilato: et recipit al teratōes i ipis mēbris: et fit ppiqu' alteratōi et assilatōi mē broz spmatoz. qz iā iūct' ē ipis et act' nutriētes vēas et ar terias: et reliq̄ mēbra dura cū cadēt cibo alteratōe n iterue niēte mltā: s3 sola assilatōe succedēte digō erit pfecta: et d suani illi: et ppe q̄ vnit' ē pncipalib mēbris ps sepā qdā et mittit p vēas ad testes: vt ibi spmatis nāz assumat. Cā fo: mal: seu forma ei' duplex ē. s. sbal' et accūtal. sbal' ē geo ninū ēē. i. gñatōes: et h p spz gignitiū receptū i spūoso ei' hūte potētia triū vtutuz vnituz i ipō q̄s dferat ad testes a triplici pncipio: et spūs triplex ab eo pcedēs vnit' i spū ipō q̄ recipit alteratōes i testib' et p pōez aptā ad exercēdū act' gñatie vtutuz: q̄ i cē nro s3 pōzes alterādū. s. i. iformādū: quos nō ex mā didicē: s3 circa māz pncipal' oñdit gñando ex ea triplex mēbz: i quo qd vtutu d vtutib' erit i ipū gignitiū et i eo disgregat discernit et appropāat fm exigētia vtutis cu ius3 iberētis illi. cui' apō medicū: basia: fōs: et pncipiū dī. Accūtal' ē albedo quā recipit vtute pplonis elemētāris ipoz testū. Efficiēs ē vt' gñatia cū pplone testū q̄ duplex ē. vna imutātia: et alia iformātia. Immutātia ē vna q̄ ex būozib' corpi spma gñat i corpi b' gñantib' masculos. s. et feias. p mū d q̄ p m' fmo p pōit. Alia q̄ vtutes diuertit q̄ s3 i spmate: et p mscet tepando s3 q̄ vnicūqz puerit mēbro dās pti pueritēde i neruū pplonē neruo ppā et pti pueritēd in arterias pplonē ppā arterys. et sic d alyz. et illō s3 post q̄ spmata vtraqz pcepta fuerit in mīce et p mīxta s3 i ea. Informatia ē q̄ pcepto sui creatoris vniūqz mēbz ifoz: mar s3 diuifōdes pueniētēs illi. Finalis ē ad s3 uādā spm p idiuidui gñatōes pcedētē ex mīxtiōe duoz feminiū re ceptoz s3 in matricis pcano seipa ptepantiū: masculini se bñtis vt pncipiū itrisecū effectiū i gñatōe vt sit calin di gestū et spūstū velud grādo et feminini se bñtis vt māle pnci piū cū sit frm idigestū et aquosuz ad modū sāguis men strui. et p inde debile et passiuū s3 pportōz mīxtiōis coagu li et lactē i gñatōe casei. Coagulū. n. cū calz sit digestū et spif s3 suā vtute itriseca agit i lac frm idigestū et aquosū et coa gulādo puerit i caseū vt supra in mamillis ē dcm. Et quē admodū coagulū nō igredit in sbaz et corpeitate casei sed vtualr tñ. Et carpētari' agēs i lignū effiē scānū: ita q̄ nō i gredit sbal: s3 corpaliter ē distict' ab eo: eodēqz mō spma virile sbaliter et corpaliter in embziōis sbaz nullaten' itrat. S3 in gñatiōe embziōis ē sic actor et gubernator i nauī q̄ in nauis sbaz nullaten' corpaliter et mālīter itrat: s3 ligna et māz i seipo nō hūit s3 ab extrisec' pcurant: nec i se pcuratua puerit in corpeitate et sbaz nauis. qm sil in ea pten tus nisi existēs de sba ei' efficit et gubernat. vniūqz aut exercere facit ppo ei' cala et hūida. Lib' et pot' et calz et hu mid' mltiplicās sāguinē cū silib' circūstātyz: et i' s3 ruz facit decrefcere cui' nāz et ppetatē suat. Et cū fuerit ppe: etū suis pnarratis cās gñabit q̄le ipm ē. i. a quo pcedit cui m' p posse assilare masculinū actiue: femininū vō disposi

tiue nisi aliō dīcat: qz cōstellatio et imaginatio q̄ i gñatōe hñt ipressiōe s3 extrisec' pncipy effectiū: et mīcis idispō receptātis. Sivo ipfessionē in se hēat aliqua pdictāz cāz oiuz vel plriū seu a corpe toto a quo pcedit vl' rōe etatis: ga pcedit a decrepito vel ifante. Ingt. n. B. Infantes nō emittūt semē fecudū decrepiti vō male fecudū emittūt. l' pp rōne regimis. qz pcessit ab ebzio et patiēte naufeatiūā facietatē: l' ab eo g mliū coimit l' rōe ptaue dispōnis. qz ab egro et hūte mēbra debilitata qd raro gñat marie si pnci palia fuerit. vel rōe iēptitudis vie et iftri qz ab hūte v' gā lō gā. nā plōgato spatio mor' ei' ad mīcē venit ad cā calo re ei' iā fracto et spū exalato: qz nō gñat sic hy. dixit. Et silr si nimis breuē hūerit. Ingt. n. B. et n. hoc. s. spma tpe nullo oz pmanere extra ppa ozgana si debeat suā custodire vtu tē. s3 aut in pnculis ēē viri vel in pnculis femine copulari qre ad mīcis pcauū nō pōt puenire: s3 alterat' et corrūpī pus. a tpe vō qz pax vl' lōgo tpe fuerit retētū fuit ipfectū vel nāz veneni assumpsit. vel a mā. qz a cibo pcessit pplō: naliter vel a ppetate gñatōi s3 rō. Dec s3 pmissa vt eis sci tis q̄ nā itēta euenire s3 possibilīa dignoscantur et meliori mō possibilī fugatōe fugent et corrigāf. Quaten' gñatio si at vsqz ad sterilitatis capitulū postponatur.

Capitulū. vi. de dolore testium. Dolor testiculoz ē ex malitia ppositiōis diuerse et vniuscuiusqz simplicis vel mīxte pure vl' cū mā plurimū. et q̄sqz vētosa ex solone cōtinuitatis vel vtraqz ex apate ē: sic in sōda diximus et alyz mēbris. Et cā ei' ē aut iterior aut exterior. Interior ē hūozalis. Exterior est aeris qualitas: pūssio: casus et comp:ressio. Et breuiter causa egritudinū pdictarū ipsarum. Et signa sunt signa pdictāz egritudinuz. Et cura est cura carum.

Capitulū. vii. de egritudinib' didimozū. E q̄litate et ruptura didimoz dicef restuam' vsqz ad curā ramicis et rupture s3 pbac. Capl3. viii. de mollificatōe orei. Xēu in aliqb' mollificat' et plōgaf plōgatōe feda et nociua testib'. Facile. n. p mīf cū pcutiunt qre icurrit dolorē tumorē et apā. Et cā ē hūiditas hūo ralis fra et hūida mollificans texturā vilozū eius. Cū ergo ponderant testes sua grauedine tēdūt deorsuz et trabunt oreū iferius et plongatur. et est nota.

Capitulū. ix. de varicibus et duritie orei. Ora ei' ē duplex: leuis et pma. alia ē fortis et vltia. Leuis qd ē cū infātib' et stipticis: et emplatis et sūptis: et obmittunt tactus et fricatio mor' ipsoz et coit' fortis. Et vltia ē vt si pma nō sufficiat scidaf de m' sua tur. Cauēdū aut ne ex neruis venis et arterys testū aliqd absidaf. Et p inde tūti' ē vt suat pus sup' eleuatis cū i clusiōe illoz i eo qd remāet i eo tāqz vtile s3 seruādū. De m' qd extra futurā remāsit vt supflūū icidaf. de m' p solidatio fiat. De oreo varicib' ifra dicef caplo de ramice. et d duri tie fiat put supra de m' ē d apate duro testū: quoz ē bursa.

Capitulū. x. de gonozea. Gonozea fm. B. nomen grecū ppositū ex gōno gre ce: latie germie: et rea grece latie fluxus: vñ gonozea grece: latine iuolūtari' flux' cū ē absqz veretri erectōe. S3 exit' spmatis mlt' duob' modis fit. aut qz in mēbro i quo ē expellitū mltū et volūtariē vt i coitu nālī et pollutōe mltā. aut qz ppe exit iuolūtariē cū cōtineri ab eo nō possit vt cōtigit in gonozea. et pmi cā est supercrescētia spmatis et subtilitas: aut ipi' acuitas: aut vtriūsqz excessus i vtute expulsiua ipmēs nocumētū: qz mouet nā et vt' ex pulsiua vasoz ad expellendū ipz frequēti' solito. Et scōi cā existit duplex iterior et exterior. Et iterior duplex ē. aut de sectio pētīue vasoz spmatis: qz inanitiō fit ipi'. In tñ. n. s3. B. cūo fm nāz pcedēs ab eo qd ē extra nāz dīr. silr et re

De egritudinibus

tentio q̄ semp a fortitudine sunt virtutis pcedetes. a defectio vero si extra nām mutat. vnaq̄q̄. n. virt^o fm nās se hīs: opus q̄de; qd̄ sūū ē pficit. expulsua eudem: et retentiua retentionē. Cū vero extra nām mutant et debilitent. Driū opāt. defectio. n. retentiua opabit eūde; et defectio expulsue retentionē. nō q̄ virt^o expulsua et retentiua aliqd̄ ibi opent: lz eūō et retentiua fiat. sic nec cū nālūter pcedūt retentiua vel expulsua deficit. s; gescit pot^o vbi sua Dria opantur et cōuerso nā sic ordināte. Et cā defectiois retentiua ipsoz aut ē cēntialis et in se: et est mollificatio ipsoz vasoz pp malitiaz: p̄lonis fride et hūide coopante ei excessu sp̄matis p̄disticto. aut cā ei^o erit ipsoz cōrētiue defectio nō in se: s; pp vehemētiā exp̄siue lacertoz ipsoz vasoz spermatiz: cui^o cā ē sp̄asm^o hēs vehemēter lacertos ipsos supra ipsa vasa: q̄re p̄munt: et qd̄ in eis ē sp̄ma retentiua exp̄mit et educit sicut in sp̄asmo p̄tingit: et epilēsia in q̄ retentione sit stercois et vrie et eūō sp̄matis cui^o rei cā ē. nā cū epilēsia sit qdā sp̄asm^o corpi cōtīgēs toti subito vlt̄ quo hūntur nerui et lacerti corpi totū ei: et tū lacerti ani et collivē sic creati sint ad p̄tinēdū supflua intestinoz et vesice. lacerti vō vasoz sp̄matis ad exp̄mendū qd̄ in eis retentiua ē: quēad modū lacerti meri in exteriori ei^o tunica situati et vērīs et oīs actio sit p̄tractionē q̄ in sp̄asmo erit necaria: nō est i cōueniēs vt illoz retentiua fiat: spermatis vō eūō in epilēsia vel sp̄asmo vlt̄. Exterior vō cā coadimās et sic vlt̄o vel audit^o coit^o vlt̄ cogitatio vehemēs i ipso vt desideret coit^o valde: q̄ moueant ad opationes suas vasa sp̄matis motu forti et descēdat sp̄ma sic cū mouent inotu debili et mittit humorē paucū p se vel ante vrinā: qd̄ in mulierib^o accidit pp eāde; cām. ¶ Signa p̄mi modi cui^o cā ē sp̄ma sunt q̄ egredit^o cū erectionē. s; signa secundi modi cui^o cā est defectio retentiue s; q̄ egredit^o absq̄ erectione et inuoluntarie et cū signis multiplicatōis p̄ter eā cui^o cā ē sp̄asm^o lacertoz vasoz sp̄matis: qm̄ illa ē et cū erectione. s; differt a p̄ma: qm̄ lz sit cū erectionē: nō tū sit cū voluptate et sensu vt illa: sic nec pollutio ē et hēs cū sp̄asmo vlt̄ manifeste: illa vō sine. ¶ Signa e^o cā ē mltitudo sp̄matis s; qm̄ ad expulsio nē eius nō sequit^o debilitas et cū multū sit nisi sit corp^o debile. Et signa ei^o cui^o cā ē ips^o tenuitas est exit^o ei^o cū tenuitate. et aquositate et signa ei^o cuius causa ē acuitas spermatis s; q̄ sentit^o in egressionē mordicatio: et ardor vrinę segtur. et color corpi ad citrinitatē redit et significat^o iplas cāe p̄terite ex cibis et potib^o p̄lone corpi et circūstantis p̄silib^o. ¶ Cura gonoree q̄ ē flux^o sp̄matis p̄ter nās ē quartoz res. p̄ma mollificationē vasoz tollit et virtutē retentiua p̄fortat. scda itēperantiā sp̄matis adequat. tertia sp̄asmū lacertoz soluit. q̄tra accētia p̄cēntia corrigit. ¶ P̄ma mā rē cōplet sicca et stipricaz mediciaz simpliciu et p̄positaz callaz resolutiū ministratio itus et eē s; oēs mōs q̄ les s; q̄ dicte s; in cura disturie et male p̄lonis testiū frigde et hūide pure et cū mā et cū paralisi. ¶ Scda rē cōplet vite ordinatio in cibis et potib^o maxie et in alyis reb^o cōsilib^o eis vt siquidē supercrescat q̄stitate sp̄ma minore: cib^o et pot^o calid^o et hūid^o auferat: nec nō et q̄ hūt a p̄petate sp̄ma multiplicare. frid^o et sicce: vel calid^o et sicce multiplicet idicet et ille q̄ a p̄petate sp̄ma hz multiplicare et exicare. multiplicatiā sp̄ma vt. S. ait. s; ē multiplicantiā lac p̄ter agnū castū q̄ multiplicat lac et minorat sp̄ma. Et ex eis qdā s; cibi vt cepe dulce: cicera: fabe: et granā pini: et piscis noia tus mltoz pedū. Quedā s; medicie vt stine^o et testicli vulpis: qdā faciūt illd̄ et sunt cibi et semē lini vt medicie et eruca et alia q̄ ifra in cura diminitōis coit^o dicem^o. Minora rātia et exicātia sp̄ma s; Dria multiplicatib^o ipz. vt fra sicca siue sint cibi vt lētes: et acetosa et stiprica vt sumach. siue medicie vt cale et sicce. vt mēta q̄ Dria sp̄mati a p̄petate vt agn^o castus: calamētū mōramū et siluestre: ruta et filēs. siue fride sint et sicce vt semē lactuce: coriādrū: radix et semē

nenufaris cāphora: opif: iusgam^o: solatrū et filēs q̄ a p̄petate nō tū a cōplone hūt sp̄ma minere et exicare. Et in emarbite ē p̄petas rectificādi gonoreā et yreos auferendū eā: et i mēta cū Dria sp̄mati a p̄petate vt nenufar. Et si corpus tolleret et regimē nō sufficiat minoretur sanguis a reperantia vel supfluitate sua vt puocet vomitus si necessitas vocat. nō aut est cōueniens eūō p̄ solutionē nāc nec p̄ diuretica: cū talis attrahat mām pp p̄pinitatē et vicinitatē: et exercitei mltū et vigilet eger. Si vero peccet in subtilitate sbe cibe: cibis stipticis et grossis sp̄silib^o san. q̄lia s; q̄ dicta sūt in cura doloris stōi et ardozis vrinę: et approp̄rimēt q̄ ipz sp̄silib^o hūt p̄fortat a p̄petate vt coriādrū et mēta: q̄ cū hoc q̄ igrossat cōfortat a p̄petate vasa sp̄matis. Si vō peccet q̄litate acuta stimulatē nās cibe frīs et hūis q̄les s; q̄ i cura ardozis et vlcis dci s; s; et vngar dozi renes et iguina vsq; ad albatiz ex frīs. sic olo ro. aq̄ coriādrū hūidi: et solatri: lactu. et portulace: et iaccat sup stratiū fm et sup lat^o dextrū: et illis cibe: et silib^o. ¶ Tertia rē cōplet cura sp̄asmi sup^o dca. ¶ Quarta rē cōplet q̄ virtute releuat siccitatē corpi extenuationē et inanitōes hūctat: restaurat et replēt. vt ē resuptia dicta. Exitū vō nālē sp̄matis q̄diu ad defectio nē adduxerit nō o; retinere. Ingt. n. h. sp̄ma diu retentiua i corpe efficit venenū. Cū vō ad defectio nē corpi cōsuptōes adducere incipiat: obuiet et curet cura ei^o quē ledit supfluous coitus d quo dicit^o ifra si dōs anuat q̄ sit bndict^o. ¶ Capitulum. xi. de pollutione.

Pollutio ē exp̄sio sp̄matis i sōno. p̄pe hora noctis p̄tate adoloscētie sētis: q̄ maxie supabūdat. q̄ at erit p̄tēs: et p̄terualla t̄pis scā: et cā ei^o erit mor^o nācēdū exp̄sio sol^o nāl vasoz sp̄matis: tē p̄fortate ad expellēdū nocumtū supflui terrie l'arte digōnis. s; sp̄ma t̄s q̄stitate vlt̄ q̄litate vlt̄ ytraq; qd̄ plimū sit i sōno et s; exp̄pulsio supfluo: p̄me et hē digōnis q̄ i vigilis viget magis cū sit p̄posita ex nālī et aīali. et illd̄ pp occupationē nāc i digēdo tē cibū: q̄ multiplicat semē: et maxie si sup dozius et ceruicē fiat sōn^o: qm̄ calefiūt et dilatāt p̄tes ille: q̄ facilius expellūt multiplicatā in eis mās ad qd̄ adiunāt sumi resoluti ab ea perētes cerebz: quos imaginatiua p̄pōit ad mulieris formā s; nāc necitatē ad qd̄ mouet: ac si i ea ageret vt expelleret: nec ē mor^o: s; accūs signus. Et si in p̄ncipio morbi māl fuerit lōgū significat morbū et mltā mām. Si vō i fine vlt̄ dclinatōe morbi digestā mās et nōc potētiam si vō fuerit multa et frequēs. et q̄si cotidie morb^o erit in vasa sp̄matis ad modū gomoree ex retentiua ipoz defectioe: et signa et cura erūt q̄ illi. ¶ Curatio: Ex ueniēte cura ē dormit^o sup solatiz. folia salicis: et agni casti sup q̄ sedēt mulieris atbeniēses s; Aueroyz in dieb^o festiuis: qm̄ reddūt eas castas et semen lactuce: et ireos supcū. exicāt. n. sp̄ma et p̄hibēt pollutionē. Et. S. laudauit lamina plūbi sup dozius applicatā et ligatā: qm̄ ei^o ē in hoc ipressio magna: p̄hibet. n. pollutionē: et sedat desiderii coitus: s; nocet renib^o pp frigiditātē: quare o; vt hic attendat. et p̄inde meli^o est cū stipitibus agni casti sternat supra dozius: qm̄ p̄hibet pollutionē et virge erectionē absq̄ nocumēto p̄petate sua. Et innngere mēbra sp̄matis ex altea et seie ei^o vel emplare. ¶ Medicia Jo. sapiōis ad gomoreā et polutiōes. B. ra. diē. cāne p̄sice sic. calamti mōrami: et iusgam: se. la. se. apy: se. rure: se. agni casti rof. rubeaz. añ. 3. y. terant et cribellentur et det in potu ex ea cū aq̄ frida et cas acetoz p̄mixto doz. 3. y. ¶ Aliud ioannitij. B. se. ru. ani. 3. y. castorei: se. iusgami albi. añ. 3. y. ro. rubea. balauftiaz. añ. 3. y. 5. terant et cribellentur et dent ex eo in potu cū aq̄ frida dosis eius. 3. y. ¶ Aliud. S. B. se. lactuce. 3. y. se. ru. 3. i. sedenegi. 3. in. 5. terantur et cribellentur doz. 3. y. cū sechaniabiz. ¶ Aliud ebzei. B. se. agni casti: rure. añ. 3. i. terant et cōficiant cū acetoz p̄mixto. et p̄ istud vranē egri exercitio donec astringat corpus ei^o et locis ei^o sit virt^o p̄saac. Accipiat ex farina glandiū cū

acerbo vino omni die: et similiter semē lactuce cum succo portulace. ¶ Itē fiat empl. B. farine gladii et distēpera cū albumie oui et pone sup pectinē. ¶ Itē fiat elm. B. balauſtiar. se. portulace. añ. 3. ij. aneti. se. rute. se. arnoglosse. añ. 3. ij. fac puluere de quo sōd ieiuno da bibere cū aq̄ fra. Rura et insgam cū syrupo de mirra et aceto p̄ sunt spmati et agni casti rute. añ. 3. ij. balauſtiar. 3. i. da bibere cū aq̄ fra et a cibus calis et potib⁹ se abſtineat. Rasis p̄fectio ad dimi nuendū sp̄ma et destruēdā erectionē. B. se. agni casti. 3. x. se. portulace tantundē: folioꝝ calamēti exiccatoꝝ: folioꝝ rute. añ. 3. v. cimini ciperi balauſtiar. añ. 3. ij. sumanē i pul uere. 3. ij. et noiatur sodograna corporis. ¶ Capitulu. xij. de pruritu et dolore virge. Ruritus in virga accidit ex mā acuta salsa et bau rachia descēdente a supiorib⁹ partibus vicinis ad ip̄as et refusa ad ptes cutis ip̄i: quōq; tendit p̄ cana lem ei⁹ et tūc accidit titillatio in virga et fit erectio eius ad modū pruriti m̄icis ex quo mulierib⁹ accidit priapismus et immoderati coit⁹ desiderii. Et plurimū ē cā doloris cuz valde acuta fuerit et pungēs et vlcera: et fit dolor i ea et ex v̄tositate iterclusa in acuitate neruoz venaz et arteria rū et carnis eius vel ex apate vel ex retēdōne vrine mlte vel acute vel v̄tūsq;. Et quōq; ex cā extriseca vt p̄ssidē ca sa et p̄ssione. ¶ Signa pruriti acute m̄ae sale et baura t̄bie nota s̄t ex p̄cedēti regimine et ex p̄cedēti pruritu et v̄t s̄pōne mēbri. qz rubet cū siccitate et adustione et resoluunt q̄si furfures cū fricat et scalp̄. Et quōq; ē cū virulentia et hūiditate cū ē flatica salsa mā et ē sine erectiōe et titillatio ne cū residet ad cutē. Cum vero tendit p̄ canalē cū titi latōe et erectione fit et fertur dolor. Et cū fuerit dolor eius ex v̄tositate ē tensio et inflatio virge et sine grauedine si sit pura vel cū granēdie si sit ibi humoz p̄mixtio. Et si sit ex apate signa apparebūt ipsius s̄l̄r si ex vrine retēdōe et acui tate p̄cessit retēdō vrine: et sequit punctio vel ardo: i emis sione. Et si ex cā extriseca fiat dolor ē māifesta qdē. ¶ In cura ei⁹ est duplex regimē. s. v̄le et particulare. v̄le est tres res. p̄ma est m̄ae cuō et ē vt corp⁹ euacuet et purget si expe diat vt mā ab ipso nō isuat nec descēdat ad illaz. Et illud cōplēt flomie et purgatiōes appropriate hūori adusto et sal so cū p̄missione digōnis ip̄i q̄ s̄t iā nota. Scōa ē diuersio ip̄i et ē vt facta euōne. si expediat fiat v̄tositatio ab ante riori pte iuxta radicē v̄ge: aut ponant ibi sanguisuga. Ter tia est regimis et vite ordinatio et vt abſtineant ab acutis salsis et baurachys et vtant regimine humectatiuo p̄dō al terante. Particulare ē vt balneē virga et adiacētes ptes sedēdo in sennicupole aque dulcis decoctōis violaz. aceto se. melliloti. et sumi terre in q̄ sit aspersus oleū ros. et acetū vt mā fluxa obrundat et resoluat. dein sugant et yngantur ex oleis resoluētib⁹ et notis ynguētis desiccātib⁹ ad scabiē et pruriti. ¶ Et ex illis p̄p̄riū ē h. B. acacie memirbe. añ. 3. i. salis armoniaci. aloes. añ. 3. vj. croci. xj. pars. 3. vnus vnus q̄tū oia s̄t. terant et cribellent et oficiantur cū oleo sambucino. Et s̄l̄r yngatur donec in balneo stat ex albu mine oui et melle cū oleo ros. et aceto. Et si mā sit flica ad dat alumen et stasifagrie paz et sal cū terbētina et abluātur cū aq̄ maris p̄ns. Et si qdē fuerit ibi corrosio lenificēt vir ga cū lenitiuis ex oleis vt s̄samio et adipe galline et anatis et medullis crurii vitulli et cerui: et cera et rasina in balneo. Et cura doloris ei⁹ est cura doloris testii p̄ria et p̄portio nabilis et cura vnusquisq; cāe ē nota. Et qdē si pruriti sit ex mā tēdente p̄ canalē ei⁹ pulueriget cāphora et croci paz rū et distempēt cū aq̄ ros vel lacte et cū syringa inicianē et titillationes q̄ accēt s̄t in mulierib⁹ p̄tingit: et matricib⁹ eaz. Cura dicta in apatib⁹ calidis et gonozea cala ex papif mo calo ē p̄ueniēs. Et opz vt fra supra dorsū et mēbra coi m applicen t. Et ex appropriatis ē radix nenufari et radix

lily et inicianur et equentur. ¶ Capitulu. xij. de magnificatiōe virge et puitate ipsius. Magnificatiōe aut virge dicere postponemus vsq; ad capitulum eorum que delectationes faci unt in coitu et ibi parebit ad plenum. ¶ Capitulu. xiiij. de apatib⁹ virge et corrosione eius. Lcra v̄ge et apata sunt p̄portionabilia vlcērib⁹ et apatib⁹ testii. sunt enim ex humozib⁹ descēden tib⁹ a corpore et supiorib⁹ mēbris. et deteriora sunt q̄ fiūt in lacerto q̄ ē i radice virge et ano: eo q̄ sit in capite. qd ē qz idiget exiccatiōe forti et dolor cū hoc ē vehēmēs et plimū veniūt ad corrosiōne et putrefactiōne. et min⁹ malū est q̄ sit i pelle. et sigdē sint in pte exteriori s̄t nota et sensui manifesta. Si vero in via et ductu vrine cognoscuntur ex dolore et magis in vrine egressione et sanie egrediēte ante vrinā. Et si sit apostema in via et ductu vrine dolor erit cū stranguria p̄ns. deinde facta sanie et erupta soluitur pustu la et straguria s̄t hy. dixit in affo. ¶ Cura vlcēz virge si s̄t itriseca ē cura vlcēri vesice. Et ex apatib⁹ eis s̄t trocisci d cartis papiri et d p̄ano obusto alumie adusto i chimollea abluta p̄ ei⁹ adustioēz. cortices arborz pini. merdasengi et thuris m̄stratis i traictorio. Si v̄o s̄t extriseca: aut s̄t recē tia aut ariq;. Et recētib⁹ s̄t medicie p̄pe simplices et p̄posi te. Et ex simplicib⁹ melior ē aloes p̄licicat⁹ sup ea: et folia glādis p̄licicata et ligata: folia rozismarini p̄licicata: plū bū v̄tū: climia abluta cū vino: thucia. et margarite none et adnste s̄t mirabiles et cieres onoz et epithiata cū aq̄ fra. si at hūidiora ill m̄strēt sicciora: vt ē os v̄tū: cter corticis pi ni hūit: grana pua adusta. Et si idigz ḡnatif carnis misceat eis th: iarcocolla et mastix. ¶ Et ex p̄positis ē medicamē exptus ad ea q̄ idiget exiccatiōe vehēmēti cū icarnatiōe. B. tucie: sar. aloes: thuris: coriū. idiani: algarab adusti: galla rū: balauſtiar: acacie. añ. partes eāles: floris eris p̄ez. i. 5. Et capitū granatoꝝ acetofoꝝ p̄te. i. et fiat ex eis ynguētū ex oleo rosaz. ¶ Descriptio alia. B. B. scozie ferri: plūbi v̄tū: san. ora. carte obuste: alumis adusti: añ. p̄tes eāles. te rāz et misceat cū olo ro. et fiat eplz vel ynguētū. ¶ Unguē tū exptū ad virgā vlcēratā. B. mell q̄tū vis et extigie fer rū ignitū i eo toniēs q̄ deducat ad sp̄situdinē sape. et p̄ser ua cū. et vtere ponēdo sup vlcere: qm̄ exptū ē. Vel si qdēz fuerit antiq; addat p̄dictis minurū thuris: et corticis eius et aloes: añ. eāliū p̄tū. p̄tū abluant vlcera cū aq̄ cineris li gnific⁹. Et si illic fuerit corrosio: et ambulatiō fia: tē oz vt phibeat corrosio et ambulatio cū p̄p̄rys: vt s̄t. vt abluat et epithimēt et fricent cū vria hois antig p̄p̄rys: vel asini: vel aceto. deide cū succo rubi. deide supasp̄gat puluis glā diū: et rubi siccī. deide emplēt cū radice p̄taphilon et su mach: decoctōis vel cū alumie et fece vini: et salis gēme: vel ex affodillo cū fece vini. Et si fiat ex eis dolor emplēt cuz emplō scō ex faria lupinoꝝ: et ordeicum oleo oliuaz silue striū: vel saltez onfacino. Et ex exptis ē vt sumat cinis ca pilloꝝ hois anuiden et lētes mōtane: et fiat emplz et suppo nat. ¶ Et vltimus ē vt sumat: de vnoquoq; arsenicoꝝ. 3. vj. calcis nō exticte lapides. xj. et acacie. xj. oficiant cum aceto et succo alexi⁹ hūidi: et fiat trocisci i vmbra. et admī strēt. Est. n. cauterizatiū: et phibēs ābulatiōne vlcēris et corrosiōne cū potētia. actuali aut p̄p̄ neruositate mēbri ē icōueniēs. ¶ Receptio alia fortior. B. v̄tūq; arsenicū et calamētū: staphisagria: et cineres aneti: et pip: d q̄b⁹ fiat trocisci. Si aut cessent a corrosiōe: et ambulatiōe: tūc emplē tur cū alio siluestri. qz fac ea coherere: et cū testiculo vul pis. qz icarnat ip̄a. Si aut fuerint fraudulēta: et maligna: et denigrēt tūc meli⁹ ē fm̄ p̄ceptū hyp. vt absindat totuz nigri: et deide curent cū ynguēto carnis ḡnatiuo et solida tiuo. Et ad ragadias virge cura ē cura ragadiarum ani. Et ex prop̄rys est vt sumatur thuria: chimollea. et alchāna cō

De egritudinibus

trita et dragantum: et cum vitello ouorum et cera fiat unguentus.
¶ Caplin. xv. de apertibus virge et medicinis eorum.

Cura apertus eius est propinqua cure apertus testiculorum: magis tamen tolerabilia sunt stiptica in principio propinqua: et postmodum humiditatem decursus. Et ex apertibus apertibus calidis eius est unguentum quod. B. corticium granatorum. ros. sicca. leri. an. pres. eqles. et decoquantur in aqua. et crocus in decoctione soluat et terantur cum oleo ros. et administrentur. ¶ Aliud expertum et fortius. B. chimolea cum aqua solatri. vel bolu armenum. leres. et alchebegi terantur et fiat ut supra. ¶ Aliud isaac. B. chachimie argenti. ceruse. litargiri. memite. an. 3. i. et 5. croci. acacie. balaustiaz. ana. 3. i. fac puluerem et unge cum oleo ros. et cera. ¶ Aliud. B. frodium vitis. thuris. an. 3. i. ceruse. 3. iij. tempera cum aqua vel albumine oui. oleo ros. et croco. et myrra. fac unguentum. ¶ Aliud. B. cinere frodium vitis. myrra. tempera cum aqua ros. et inunge. ¶ Aliud expertum ad apertum frigidum: et est propius. B. ossium dactilorum pres. 9. altee parte. i. terantur cum aceto: et emplantur. ¶ Aliud cum est ibi apertum durum. B. furfuris parte. i. armoniaci. 3. i. et dictum supra in apertibus testiculorum: sed hic est magis ueniens ad verrucas virge: et eradicat eas salla linata cum oleo et gumma pini ellus cum aceto: lac ficus siluestris: lacticinium acutum: cantarides linite cum aceto: aut incidat et ponat super medicina retinens sanguinem: deinde linat cum aliquo predictorum. Et si fuerit ibi mox sumat baurach adustum: et cinis ligni ficus: et misceatur cum aqua: et ponant super mox. Aut decoctio ficus: alumen: aut fel asini: quoniam eradicat ipsum. Et sicut capita sardellarum adusta: aut lacticinium: quoniam delet ipsum. Et ex expertis et pbatibus est ut puluerem cortex granati acetosi: et ponat desuper: et liget: quoniam infra dies sumit. Et quoniam non sufficiunt: incidatur et pulueretur desuper attramentum et arsenicum: et similiter si fuerit deterius illo non erit excusatio quoniam cauterietur.

¶ Caplin. xvi. de coitu naturali et propter naturam et signis eius.

Dicitur notum est. Est. n. actus nature ad expulsionem spermatis ad que ex seipso animalia furiose mouentur et agunt absque doctrina. Et quod duplex est. scilicet naturalis et inaturalis. et uterque a fine denotatis assumat exordium. scilicet. n. ad generationem quam intendit natura sit naturalis dicitur simpliciter: si quoque ad euitanda nocumeta que ex se ipsis retentioe pueniunt: naturalis dicitur sed quod: cum possit id inuiduo et non spei. Si vero ad aliud ut delectationem vel opprobrium dei et nature non solum in naturalis: sed oio propter naturam: et simpliciter dicitur merito comprobatur: et tamen naturalis sua habet iudicia eius qui est propter naturam: quorum quedam sunt ex parte coeuntium subiectorum: quedam ex parte causarum: quedam ex parte fieri temporis atque horae: quedam ex parte qualitatibus: quedam ex parte quantitatibus: quedam ex parte modi: quedam ex parte ordinis. Ex parte quod subiectorum coeuntium: ut puta quod sit masculi agentis et femine patientis sanorum et boni regiminis eiusdem spei perfectorum in etate ut adolescentie proprie et sexu: ut quod habeant propria instrumenta sexus distincta non confusa seu permixta vel debilia ut habent hermofrodite. ¶ Ex parte causarum ut fiat a desiderio sano. scilicet multitudine spermatis commouentis. nam quam non excitat imaginatio non commouet aspectus non ventositas non stimulat pruritus fluentis alicuius humiditatis vel semis ardoris non multitudine fecis excitat non mox mingendi. ¶ Ex parte temporis ut fiat tempore maioris appetitus ipsius qui est in mare tempore hyemis et veris: et in mulieribus estate. quod sperma earum frigidus estate acuit et digo fortificat in hyeme et vere ut in affo. dixit hypp. multiplicatas sperma: et ut extrantibus interualis: quod sperma sit generatius et in vasis spermatis aggregatum: nec sit tanto tempore retentum ut frate corrumpat. ¶ Ex parte horae ut non hora repletionis stomachi nec inanitionis membrorum fiat quoniam utroque modo est valde nocuum: sed prima digone stomachi et faepatis completa et tertia mediata membrorum que est post somnum: ut quod sit cibis missus appositus et vniuersus in membris. ipsius vero non coagulationis et assimilatus perfecte: sicut sperma sic iam generatum et hora sic p

pinque quod supfluitatus digonis tertie sequatur eius: sicut bona temperata et temperatum corpus. Et. h. determinare interualla teporum docuit per effectum dices: diuimodo ex tatis interuallis fieret ut neque dissolutionem sentiat et se ipso leuior factus sit et melius dormies salubrior erit venerorum usus. ¶ Ex parte quantitatibus ut permisceantur propriis instrumentis put natura instituit ut virga immittat in vuluam tanquam in vas proprium et concutiendo fricentur et delectentur donec perficiat coitus et emittatur semine ad generationem. Ex parte quantitatibus ut fiat non multum nec frequenter sed interualla sic dictum est et totiens ut copio vsum et iterio regulat. ¶ Ex parte modi fieri ut masculus supra feminam non eouerso. In tali. n. modo timetur ex labore in emittendo sperma: et ne aliquid currat in virga de spermate mulieris. ¶ Ex parte ordinis ut non sicut miscantur sed procedente delectationis actu ex amplexibus oculis tactibus verberum ac genitalium quod diu agens et patiens auida videantur et se mutuo puocent et delectatione ad coitum. In quo igitur hec ueniunt iudicia et proprietates: naturalis simpliciter est dicitur. In naturalis vero est cum oia vel plura deficiunt. ¶ Signa coitatus in se et absolute considerati sunt quoniam in vrina coeuntis iam apparent sicut fila permixta ex reliqua seminis remanente in virge meatu et in expulsionem quod spermatis quam in coitu maior delicia sequitur quam in expulsionem aliaz superfluitatus ex duplici causa. Prima est diuina ordinatio ad genealogias seruanda. Secunda est spermatis materia que est temperata sua uis et bona non mala et acuta ut aliaz. ¶ Sciendum quoque quod animalia post conceptum non appetunt coitum proter mulierem: eo quod appetunt proter naturam: non propter voluptatem et delectationem ut mulier ac et quod non abundat spermate et menstruo quod molestat sicut mulier: eo quod trahit in eorum addita natura si supfluat. ¶ Capitulum. xvii. de erectione virge et nocumento eius et de diminutione eius et multitudine ipsius.

Virge erectio est propria actio eius cum animalia mouentur ad coitum. Sit autem propter plenitudinem cauernosi nerui ipsius paulatine facta: quo pleno penitus erigitur virga tendit et dilatatur et firmatur. Et causa eius est coitus: cum possit esse erectio absque coitu et non eouerso. Et est malis et efficiens. et utraque est duplex: mediata et immediata. Malis immediata est ventositas grossa quae ipellit causa efficiens immediata que est natura et spiritus libidinis missus a virtute concupiscibili deferens sanguinem et spiritum grossum transfundendo ad virga ut erigatur ad coitum: quod efficit absque doctrina sicut cetera membra propria actione ad quas exercenda ordinantur ea natura: sicut matris et vbera sua et stomachus et alia. Et plurimum fit post somnum et in supine iacentibus quorum femora calefiunt: ut. h. ait. calefactis enim eis et arteris calefiunt magis: et ea ora magis largiora efficiuntur quibus sic existitibus non minimum concitat ventosa suba et ad neruum diriguntur ut impleat ipsum et erigat. Mediata et malis est causa ex cibis et potibus calefaciens et humectans in qua est humiditas extranea apta ad ventositatem conuerti in qua prima et fa digo agende et conuertende neque finire velociter. imo figitur et transit versus ad digonem tertiam et illic islatur ut sunt cicera: fabe et vicia. ¶ Mediata et efficiens est oio quod mouet naturam et spiritum desideratum ad coitus actum. et illud est aut quantitas spermatis grauians sua multitudine naturam. aut acuitas qualitatis illius et mordacitas naturam molestans. quare mouet ad eius expulsionem et erigit virga ad coitum. et tunc est coitus conueniens aut est ventositas existens in sanguine quo nutritur virga: testes et seminaria vasa. aut mordicatio matris stantis in glandulis positus in duobus lacertis orificij vesice. vel materie subtilis venientis ad virgam de renibus: aut imaginatio vel aspectus coitus vel mulieris que mouet concupiscibilem existentem in corde ut mittat spiritum et calorem ad virga qui ipellit spiritum ventosum ad ipsam quo erigitur

et tunc coitus non est conueniens. Inquit. n. Abo. nam plus obedit anime q̄ d̄rys qualitibus in ipsam aut alibi agētibus. Et alibi. mouet. n. sanguine res intueri rubeas. Et si q̄dem vsus coitus confortat hoc mēbrū et ipsuz reddit laertiosuz et grossuz et ad exercēdū ipsum potēs et forte: et dimissio eius extenuat et debilitat. Inquit. n. Plato. ges cū defecerit labor et exercitiū prope actoris eius virtutē et sanitate augmentat. Et in vberib⁹ est videre manifeste. cūq̄ supfluat fm nām non est nocuentum s̄ potius virtus nec est supfluitas: s̄ fortitudo magis. Nocuentū ergo si q̄d accidat in erectione ex quo coitus leditur dimittitur vel auferitur: necnon generatio quoq̄ ex diminutōe seu defectu vel ablatione alicuius p̄dictaz causaz et vel oītm p̄cedit necio: si debilis sit vel auferit vel ex supfluitate alicuius ipsaz vel plurimū p̄ter nās si supfluat vt in p̄cipismo. ¶ Signa causaz imediataz sunt. nāz si nocuentū in erectione sit ex defectu materie. s̄ ventositatis in mēbris inferioribus cognoscitur ex p̄plone genitalium qz frida nimis vel nimis calida et sicca sit: et regimen s̄lr et circūstantie cōmunes et ars et exercitiū. vt longa equitatio calefaciens et ars fullonū infrigidans illa. Si vero ex defectu eius in superioribus ex fortitudine digōnis p̄me et scōe quaz robusta dispositio superioruz ostendit: et datis iflatiuis iuuantur. Si vero sit ex defectione sanguinis et spirit⁹ generati ex debilitate corporis et ariditate sciatur. Si vero cā in efficiēte. s̄ in spiritu desideratiuo nō mouēte et in nā nō impellente: aut erit ex cā in p̄cipys superioribus. aut in via aut in virga et genitalibus: aut in adiacentib⁹ mēbris. Et causa in p̄cipys aut erit in corde: et plurimū est. qz sit sicce et gelide nāe vel aliquā egritudine passim: cui⁹ signa superius habuisti. quare abscinditur desideriu⁹ et desideratiuus spiritus non p̄cedit. aut erit in epate. qz fuerit frigidus et sicce p̄plexionis et pauci sanguinis et spūs: quare materia spermatis abscinditur: vel qz passuz aliquā egritudine fuerit. aut erit in cerebro qz sit naturaliter discretiū frigidū et humidū. vel qz fuerit aliquā passim egritudine abscindentem virtutē sensibile vt stuporez vel licargiaz. aut compressionē propter casum et percussionē. vnde cōmotio confricatiua vt descensus spermatis non sentiat. et horum oīuz dicta sunt signa. Aut qz imediatua causa fuerit occasio vt cū verecundus fuerit vel rō et intellectus retrahit spiritū desideratiuū causa seruandū castitatem vel metus pene peccare. aut qz meditatiuus est feditate et imunditiā aliquā mulieris seu turpitudinē: quare nā retrahit spiritū et non ipellit. Et causa in via est opilio. aut in venis que sunt post aures et neruis: qz sunt abscise vel etiā opilatae. aut in arterijs vt in opilonibus cordis ex sincopi. aut in venis vt in opilonibus ep̄is. ¶ Et cā in virga est mollificatio eius p̄ malitiā p̄plonis frigide et humide: cuius signū est. qz postea in aqua frigida nō cōtrahitur. aut erit in testib⁹ et vasis spermatis et difficilis sensus ipsius et eius defectus vel aliā egritudine fuerint passi: quoz signa sunt premissa. et causa in vicinis erit aut propinquis vt accidit ei cui emoroydes iciduntur. aut habentib⁹ anū dolorosuz et vesicā que sunt manifesta. Nocent. n. illa neruis cōibus inter anū et laceratos virge. Aut remotis vt hñs renes fridos vel egrōtates aut totū similiter corp⁹ cuius signa habita sunt in premissis. Et signa causaz mediataz et occultaz sunt hec. nāz si sit ex paucitate spermatis vel eius obtusione qlitatis et cū mordicatōe ipsius hñrium inducere motus in spermate cōmouendo nās ad eius expulsionē: signa erunt d̄ria illis que dicta sunt in gonozca. ¶ Cui⁹ cā existit in spermate vt illis ē qz egreditur apud coitū res pauca et illud est plurimū p̄pter p̄plexionē frigidā et sicca. Et p̄tigit qz spermatit plurimū: sed sit quietū cōgelatū et post coitū descendit qui calefacit et tribuit ei motū dissolūōis et flux⁹. Et signa

defectus ventositatis in sanguine nutritēte virgāz sunt qz non sentit̄ ibi tensio nec iectigatio. Et signa defect⁹ mēe mordicatōis que circa glandulas existit sunt. qz ibi nec punitio nec mordicatio nec pruritus adest. Meditatiua causa est nota. et s̄lr mediata mēlis qz nec meditatio nec est cibi et potus sumptio inflatiui.

¶ Capitulū. xvij. de nocuentis et iuuamentis prouenientibus ex coitu.

Ultitudo vō desiderij q̄daz ē nālis: q̄daz p̄ter nās naturalis est ex abūdantia cāz p̄dictaz nālī tñ.

¶ P̄ter nām est ex abūdantia v̄l supfluitate ipoz. Et d̄r papismus: et papismus q̄dem fm. B. est p̄pria passio v̄ge. Et sicut gomozca vasoz spermatis. et est tensiōis ipsius erectio: et rotunditate et lōgitudine magnificatō nulla exite coit⁹ cupiscētia. bec. n. sumptū est a quodā greco q̄ p̄mos vocabat. pict⁹ aut erat i muro cū v̄etro ad eūdē modū que hēbat. Cui⁹ cā ē duplex: dilatatio et aptio arteriaz de ventosa subav̄l de grossa in neruo v̄etri generata: v̄l desup istuz v̄l v̄trūqz vt supra i cura erectōis v̄ge dicit⁹ ē mod⁹. q̄ p̄mūz adiūuat vel plurimū fiat ex p̄ma. facili⁹. n. est vt apia tur os venaz et arteriaz q̄ v̄tositas generet in neruo. Cā aut ventositatis mēlis et efficiētis dicta est hic et supra de stōaci inflatōe. dilatatiōis venaz genitaliū cā est egratio et coitus mult⁹. et vsus rez ex cibis et potib⁹ multiplicantiū et acuentiū sp̄ma et aquositatē et sūt cicera eruca. et vinū nouū. et strictura arteriaz et sōma⁹ supinus. q̄re calefiūt p̄ter ille et apinūt ozificia v̄eaz et arteriaz. Et fortassis abe cāe in hoc p̄currūt et se iuuāt vt supra in cā erectōis est dictū. Signa vō v̄nūscūsqz ex accidētib⁹ p̄p̄ys et iuuantibus medicis p̄nt h̄ri. Nā cuius cā est ventositas. signa sūt titillatio ac iectigationis in virga p̄ceptio. et cito venit et cito recedit: qd curat qz approximatis medicis v̄tositatē et resoluētib⁹ vt supra virgā et inter eā et anū et sup femora et dissoluta v̄tositate dissoluet papismus. S̄z in ea cui⁹ cā est ozificioz arteriaz et venaz dilatatio: titillatio et iectigatio n̄ sentit et nō cito venit nec recedit. s̄z grauedo si diu se a coitu cōsueto patiens abstinuerit. vñ sp̄ma s̄ multiplicatus in vasis maxie si cibos mlti spermatis sumpserit et gete v̄tas et ocio et imaginei coitū: vel mordicatio si cibos corruptos et acutos comederit et p̄cesserit egratio lōga calefaciēs inferiora et p̄ ide apiens ora venaz et appropriata medicia fra iuuēt et p̄bibitiua gñatiōis spermatis: eala vō ledat. ¶ Cura nocuenti coit⁹ et erectionis si diminuāt vel auferat cū generatiōz ipediāt vel p̄hibeant auide a nā itentā oz diligēter p̄gref et sollicite p̄tractare. Et sūt. s. res. Prima superiora mēbra a q̄bus v̄tutes p̄cedunt et spiritus rectificat et p̄fortat. Secūda v̄as trāsitus p̄pat. Tertia genitalia mēbra vt virgā testes bursā spermatis et alia vicinātia mēbra subalternat et ad coitus actū p̄fortado disponit. Quarta p̄bet sāguinē. s̄. sp̄m grossum et v̄tositatē et sp̄ma. Dis. n. v̄tus obtusa ē indigēs materia p̄pria vt. B. ait. Quinta cās exterioroz et interioroz ad coitū incitat et puocātes p̄curat. ¶ P̄riaz rez p̄plet ministratio medicinarū q̄s ad curaz p̄dictoz principalū diximus supra. Et ex v̄nientibus eis in hoc casu sunt. nāz si quidē videris cām in eis esse frigidā plurimū propter coz ministrabis vt tyriacā veterē et mitridatū. p̄pter cerebrū vero dyambzā et dyamuscū. p̄pter ep̄ar aut dyacurcuma et homousiam et saggeneaz: et mitridatū etiā p̄pter omnia. Est enī fortis medicina in omni defectu coitus p̄pter frigus in omni mēbro vt ait Abo. cū vero percepis eē p̄p̄ malitiā digōnis stōi curā v̄nientē ministrabis et ea p̄prie q̄ digōnem reddunt p̄fectā quoz cognitionē habuisti superius. Stomachus enī iter p̄ncipalia opatione sue digōnis meruit p̄putari et si q̄dem fortis caloriz et digōnis fuerit. et similiter ep̄ar qd v̄tositatē p̄bet generare in frigidabis et equabis cū frigidis cibis iflatiuis sicut sunt pira citronia

De egritudinibus

moza lac fabe et similes. et cum medicis super dictis. vel si fuerit fortis frigoris quod est vetus generare prohibet calefacies cum cibis calidis inflatibus ut sunt cicera faseoli cum sale in quo sit aliqd altilie et plurimum cinamomi et portibus vini rubei spissi et turbidi: et cum fricationibus balneis unctioibus et emplastris calidis supra in cura eorum dictis. ¶ Sedam rem plent ea que in cura oppilationis nervorum et palisi arthariarum cordis ut in sincopi et venarum ut in oppilationibus epatis dicta sunt. ¶ Ter tia res plent: si quidem causa in vena fuerit ut mollificatio: ea que sunt dicta in cura palisis et cura virge dicta fuerunt. si vero in testibus et vasibus spermatis causa sit: curam propriam dictam super ministrabis eorum discrasie vel alteri egritudini eorum. Et si quidem eorum discrasia fuerit talis que inflatorem in eis resoluat ut caliditas superflua. vel coelet ut fritas in eis alterabis eorum caliditate cum diureticis frigidis et fomentationibus epithimatis et tinguetis frigidis: et cibis et portibus frigidis. Et eorum frigiditate cum diureticis calidis cibis et portibus et alijs medicis calidis exterius applicatis notis supra in cura renum et vesice et cura testium: et cum his que infra dicentur. Si autem in vicinantibus membris sit causa ut in pibus ani emoro ydarium et vesica: curam uniuscuiusque propriam ministrabis. Si vero in renibus quod fuerit frigidum curabis et calefacies eos. Sale factio ergo renum et do: si est quod iuuatiuum in erectioe et coitu. Et etiam si causa fuerit in toto corpore quod sit debile siccum et gelidum calidis et humidis confortetur medicinis: electuaris balneis unctioibus et emplastris et regimine humectatiuis et cibis et portibus resumptiuis huic actui propriis que dicentur. ¶ Quartam rem plent que sanguinem spiritum grossum et ventositatem multiplicat sic materia erectioe et coitui prohibent: nam et virtute ac spiritum confortat et icitat ad ipsos: et sic adiunat: quorum quedam sunt ut cibi et potus et medicie: et quedam a proprietate ipsorum iuuat. Et ex illis est in relijs iuuenies regimine ut cibi que sunt calidum et humidum generantes sanguinem ut sunt calidi et humidum humiditate que superflua aperta uertit in ventum grossum apertum non cito sumi et finire quales epar panibus. papis simile. proprie cum granis sifami. Et ex carnibus volatilibus. carnes gallinarum et galloz pinguium iuueniu pulloz colubaz piguium carnes anatium et passerum: et cerebra ipsorum. Et ex quadrupedibus carnes ouium vitulorum et porcorum nutritorum in domo et medule aialium ipsorum. Et ex aquaticis carnes piscium paruum et cancri fluuiales et pisces fluuiales exiccati. Sint autem elixir asse et non frixe. Frigora enim minuit nutrimentum secundum Abo. Et ea que ab illis procedunt: ut est lac proprie bouinum camelaz et ouium butirum oua gallinarum anserum columbarum et anatium et piscium. Et ex herbis caules baucie: borago buglossa meta et andacoca et capita cardonum. Et ex granis ut est frumetum coctum risus cum lacte amigdalaz vel ouis: cicera: fabe: faseoli: pisa: et fenugrecum. ¶ Et ex fructibus: vne recetes dulces pira citronia. Et ex nucleis fructuum sicut sunt amigdale: pinee: fistici: et auellane nuce: et nuclea nucis inde et nuce recetes. Et ex stipricantibus sparagi: sputia vitis albe. Et ex radicibus secacul. napi: cepe albi: porri et alea paz cocta tubera radices iringorum recetes. Potus autem sit vinum rubium spissum vel turbidum dulce nouum vel temporis medij et odorifera. aq sit ferrea non sola. cum sit nocibilior et maxime frigida valde. Et si quidem ibi fuerit frigus manifestum confortabis caliditate eorum cum frigiditate: cinamomo: macer: et pipere. Et si caliditas superabundat cum frigidis quales sunt: lac: acetosus: melones: citruli: cucurbita: cucumeres: et fructus: et olera humida et spinacia: crisolocana: lactuca: et portulaca et sifir album ouorum. ¶ Ut medicine vero sunt quedam simplices: quedam compositae que infra dicentur. Ex simplicibus quedam sunt calide quedam fridae quedam temperate. Et ex eis quedam sunt ex terra nascetibus et plantis quedam ex animalibus quedam ex mineralibus. et ex plantis que calide sunt quedam sunt seia: ut semine napi: vrtice et semine arterice: lupini: et alcherua

et metastrum ortulanum: quod est meta: et semine sparagi: et semine rana: lingua auis: et semine apy: et petroselinum: et cordum eni per longum: et macropip. et quedam sunt ex fructibus ut gran viridia et grana been et oleum eius. Et quedam sunt ex radicibus: ut radix alub: been: sedoarie: costi dulcis: testicul: vulpis que fortis est in coitu et erectione: et radix cardice: pe assatu: et sgle: parum secacul: et cinqui. et proprie ambo condita: galage: piretru: assaz: hermodactili: et napi de barbaria. ipsi. n. mouent sicut caliditas vini in toto corpore. Quedam sunt gume et eorum precedentia a lignis ut sunt dragaganum et alia que inflant valde virga et ad coitum incitant et proprie infridatos cum ex eo aur. i. bibi cum vino: succi eius caliditas est superas caliditate eorum. et quis cum humiditate iuncta qua in frate plurimum iuenit inflationem prestat que ad genitalia membra sua potentia potens facit erectionem et ad coitum icitat. quedam vero frige sunt ut semine portulace: lactuce: et se. melonis: et se. caul. que vero sunt temperate sicut fenugrecum: sifami: dactili. Quedam vero ex animalibus sicut vermibus multorum pedum: stellio: lacertum: sifami: et proprie extremitas caude eius: et sume eius: et renes ipsius et sal ipsi hoc modo factum. Sumas lacertum in diebus estatis et delectat et mudent viscera eius et impleant sale: et suspendat in vinum donec exiccet. Cum autem feceris illud tunc accipe sal et pice corpus eius de quo sale sufficet tibi modicum minus que sifami. De mineralibus vero sicut confortat principalia. et quedam cor: ut iacint. quedam cerebra ut lapis que iuenit in cape aial ut spetis piscis l'galli. et quedam epar ut lup. et que currunt cursu proprie. Et ex eis est ut sumas veretru tauri et exiccet: et pulueris et eius modicum pyciat super oua sorbilis et sorbeant. Et iterum res mirabilis sumas coagulatum cameli masei exiccatum: et sumas apud necessitate quietas cicercis in duabus libris aq et bibatur ante pr. y. horas que si ledere abluat in aq sifami et aq melis bibita cum oleis et pauco croci. Compositae sicut que ex eis componuntur: et quedam ut cibi sicut ex his quedam ut medicie sicut que idigena te iuuat. Et ex eis est que iuenit in frate: et est sumas vitel la ouorum et pulueris desuper altit. i. assa et sal stici: et sumatur post balneum. sifami. fortiores et fiat fricatio cum oleo sam bucino: et de lilio. Et ite oua integra. y. et sumas gnta p eorum: de succo cepe: et fiat sorbitio que sifam cum aliquo de salibus et seibus pdcis. ¶ Aliud. sumas baucie: et cepe: et napi: et minutati decoquantur cum fabis: cicercibus: et faseolis cum melle: et carne onina: et desuper aliqd de seibus calidis pulueris: ut pap altilie cinamomi gari. et cinqui. et quod coenit calefactis est ut sifami lactis lib. i. et pyciat super ipsum terentibus. z. xl. decoquantur donec inspisset et bibat omni die ex eo quietas cadi vini. Et proprie calefactorum sit lac loco vini. infridatorum vero si proprie vini pdcis vel passulaz dulcium nae: et fiat potus. Aliud sumas eruca: napi: et ficus: et passulaz et decoquantur in aq et colent et colatura sumas. ¶ Aliud proprie sicut Abo. sumas albasce baucie eruca: et napi: et decoquantur in aqua vehemeter et colentur ex aq eorum: et ponatur in vna que pre aq. vi. ps ficus et medicinas dicte partis passulaz rubeaz bone dulcedinis. y. nucis indice. Et fiat ide vinum de passis. ¶ Aliud sifami eum. B. succi vne et ponat in omni parte. s. minaruz eius: tertia mina de hac medicina. B. baucie: se. eruce: napoz: et baucie: se. sparagi: lingue auis: granorum alchilaz: napoz: barbarorum et vrtituz been: ouum. ana. ptes eales terant et ponant in vino et ligen in eo molliter et ponatur cum succo in vase et mouatur omni hora. vsus autem talium sit iuuenies: que moderat quietitate et quietate tpe modo et ordie. et etiam non declinet ad cibos pus. ex eis. n. puenit exuberatio mae et confortatio virtutis. deinde ad medicinas in quibus virtutis vniificatio est absque prestantione mae. ¶ Laueat autem ne sit ex eis a quibus proueniat ad inflammationem et febrem et exiccationem que iterponlet et contemperet nax. deinde redeat ad ea que sunt coit et post cibos et medicinis plurimum vinum odorifera bibant. deueniet aut oes ex cibis et medicinis que ventositatem resoluunt vel gna

ri vetat sua calitate vel frigate vel et spina q̄ dca ff sup de cura gomozee. In alyo vero regimen e vt vtatur rebus n̄ naturalibus iuuatiuis ⁊ abstineat a nociuis. ⁊ e vt degat in acre tepato nō calido resolutiuo nec frigido ⁊ gelate. Exer cetur delectabiliter q̄ sufficiat ad supfluitatū p̄maz ex pulssione ⁊ euitent exercitiū resolutiuū: deinde quiescat ⁊ dormiat ad p̄fectionē digōnis. non vigilent multū. corru p̄nt. n. vigilie multe p̄plexionē cerebri ⁊ corpis aliquo sic citatis mō vt dicit aboali. Euitent euōnes ⁊ pprie flōiam ⁊ sudorē: ⁊ repletōz nauicatū ⁊ ebrietatē: letent: ⁊ gaude ant ⁊ oino obrmissa curiositate vitent tristitiaz dolorē ti mozes sollicitudinē ⁊ cogitatioez in alyo. ¶ Quintā rem p̄plent fabulatiōes narrate cātusq; qd amozē sunt. ⁊ coi tus aspectus ⁊ imaginatio ei ⁊ pulchraz muliez cū dimis sione coitus donec p̄fortentur. deinde p̄cedat ad coitus: cū placida ⁊ amena ⁊ dicta in talibus. Et caueat turpē im placidam ⁊ antiquā: ⁊ eaz q̄ nōdum puenit ad etates ⁊ vgi nem: menstruatā ⁊ fetidaz. ⁊ que cum alio coitit. Omnia n̄. talia debilitat vtutes mēbroz coitus. s; gradatim pueniāt ad ipsaz. s; p̄ calēfacti ⁊ inuncti cū his q̄ infra dicē tur cocant: ⁊ nō multū: multitudo nāq; coitus q̄z absin dit ipm. Ex medicis iuuatiuis coitus q̄dam sunt interius appozimāde. q̄daz exteri. Et ex exterius appozimādis quedā sūt linimēta: q̄dam coliria: quedā clisteria. Ex lini mētis que coitū adiuuāt: sunt quedā simplicia: quedā cō posita. Simplicia vō ppria ⁊ potissima sunt que fiunt ex oleo de nuce indica: oleo de granis coti: oleo sambucino. ⁊ q̄z miscet̄ paz p̄iretri ⁊ assa cū oleo sambucino ⁊ ciperō oleo de storace ⁊ adeps leonis: q̄ ē uehementis vtutis i hoc si liniat̄ in eis v̄ga pecten p̄itoncon femora: anche ⁊ renes cū fricatiōe faciēte subintrare. Et ex p̄positis est vnguentū ruffi forte valde: q̄d ē. R. mirre: sulfuris si exticti: granoz cartami: añ. 3. y. p̄iretri. ⁊. y. pipis nigri gra. 30. cozdume ni grana. xx. terant̄ cū. 3. y. cepe optime: ⁊ si terant̄ vnāq; q̄ se est melius. deinde miscant̄ cū croco ⁊ terātur donec fiat in spissitudine mell ⁊ iungant̄ cū melle alchati ⁊ assa ⁊ in virga erectiōez facit ⁊ stimulat: q̄ si timeat̄ ex ea calidi tas uehemēs miscetur cū oleo ro. ¶ Et ex suppositozis sunt que sunt facta ex granis coti: ⁊ de adipe anatis ⁊ de p̄iretro cum nuce indica. Item fiat vnguentum quo inun gatur partes p̄dicte. Recipe cere albe. 3. y. caudarium stinci. 3. 5. satirion. 3. i. se. sinapis. se. cepe ⁊ apy: añ. 3. y. musci ambze añ. 3. i. p̄ficē cū oleo d̄ stico vel de cipo. Ex clisterib⁹ vō est hoc. R. capitū arietis ⁊ testiculoz eius. lib. iij. stin ei. 3. i. carnis anatis lib. i. cicuri lib. 5. decoq̄ntur in aq̄ vsq; ad dissolōnē: deinde sumat̄ ex aq̄ ⁊ adipe ipsi lib. i. ⁊ ponat̄ supra illā olei musci vel de granis viridibus: vel adipe si supra illā olei musci vel de granis viridibus: vel adipe si ⁊ clistericē. ⁊ hoc ad iffrationē. Ad calefactionē vō lini menta fiat ex oleo de papauere ex oleo de granis portula ce: ⁊ succo ipsi. Sed ex iterius appozimatis q̄dā sunt iu ce: ⁊ succo ipsi. Sed ex iterius appozimatis q̄dā sunt iu scula: vt q̄ fiunt ex iure capitū pulloz columboz cū vitel lis ouoz ⁊ pulmēta ex sifamo cū butyro vaccio cū testicu lis arietū: q̄dā rob: q̄d B. succi cepe albe mellis dispumati cum lib. i. ambze. musci. añ. 3. 5. olei muscelini. 3. y. decoq̄n tur vsq; ad spissitudinem: ⁊ quoz sero vtaē vno cocleari ⁊ superbibat vinū calidum. Et sunt q̄ addunt semen eruce agrestis caudaz stinci satirionū. añ. 3. iij. piperis lōgi. 3. i. testicoz mūdatorz. 3. i. s̄nciberiaz galage been albi ⁊ rubei añ. 3. y. dactiloz pinearu; purgataz. añ. 3. i. q̄dam ellaria vt diasatirion: cōfectio testiculoz vulpis quā in antidora rio n̄fo dixim⁹. Multitudo desidery coitus nota est: ⁊ si gna cārum ei ⁊ excessus eaz ex opposito sumēda sunt si gnis cārum diminutiōis ipsi q̄ supi sunt narrata. ¶ Lu ra multitudo desidery coit⁹ q̄n est cū fortitudine: corpo ris san gūineitate p̄plonis ⁊ adoleſcentie etatis: ⁊ potentia supra coitū absq; successe de debilitatis nō est ne

cessariū vt occupatio sit in regie ei ⁊ in fractōe ipsius: fra ctio. n. eius corrupit p̄plonē ⁊ destruit vtutes p̄pter vebe mentia sui nocum̄. Et scias q̄ gñatio spermatis p̄fortat corpus. ⁊ cor ⁊ puitas gñatiōis ei⁹ corrupit calozē debill tat mām ⁊ intellectū. q̄ si euenit ei ex illo iffratio debilitas atq; raritas corporis ⁊ facilitas sudoris: vtant̄ exercitiū p̄ paratiōis ⁊ balneari in aq̄ ffa si pole est: p̄fert. n. ⁊ nō oz vt frangat̄ de desiderio aliqd nisi de illo q̄ est pp supfluitatē replōnis ex caliditate aut hūiditate opationū ei⁹: in ea est euōne. In illo autē cā est acuitas sp̄maris vel alteri hūi ditatis vel alia cā stimulas. sic dcm̄ est supra. i. cura gomo ree: p̄cedat̄ curatiōe papūmi que nisi accelleret extensio ne virge pueniret eger ad tetanū. ⁊ q̄nq; ad apa vasozum pp tractionē mām extensiois dolore atq; colozē ⁊ motiē. S. vero talē docuit curari passionem cū. v. p̄imum euo. 2. iffratio. tertiu calefactio. q̄rtū regimē ⁊ dieta. gntū cor rectio accidentiū vel p̄seruatio ab eis. ¶ P̄imū respicit correctio accidentiū vel p̄seruatio ab eis q̄bus pp pericu lum istandū est pus. Et cū hoc cāz mālē iffratiōis seu gñan de v̄toſitatis abscedit. cōplet̄ aut cū flōmia vtute ⁊ etate p̄sentie. s. iuuēute in qua maxie puenit: cūando. n. māz q̄ posset attrahi ⁊ iffrando caliditate trahētē a tetano p̄ser uat ⁊ apate: et purgationē cū vomitu absq; solone ventris ne faciat mām currere ad ifferiora ⁊ inflet magis: q̄re coi re dimittant. superiora vō exercitēt. ¶ Scdm̄ respicit di latationē venaz ⁊ cām ei⁹ ⁊ et v̄toſitatis efficientē subal ternat ⁊ rectificat. cōplet̄ aut euz fr̄is p̄portionatis calozē iterius ⁊ exterius appozimatis. iterius: vt lactuca coriaū drum nenusar: cāphora. ⁊ s̄illa ffa ⁊ sicca habentiū vtutes conseruandi spermatis mām p̄ter papauer: sua. n. ventof fte fortasse inuaret ventositatē. ⁊ cū fr̄e aq̄ potū. Et exte rius cū balneo fr̄e aq̄ appozimate genitalib⁹ vel toti cor porū ⁊ renibus. Et cū emplis ⁊ cerotis fr̄is vel salina plū bi sup pectinem ligata: ⁊ supra renes: si nō noceat: ⁊ strati bus factis ex folys ros. salicuz ⁊ mirtoz: ⁊ si. ¶ Tertiu re spicit ventosi. iā generatā: ⁊ inflationē resoluendā. cōplet̄ aut cum v̄ctiōibus ex calidis tepozatis: vt est oleū camo mille ⁊ emplastrum ex agno casto. ¶ Quartū ē regimē ⁊ dieta: ⁊ est vt abstineat ab iffratis: ⁊ vtaē extenuatiōibus: vt ruta: agno casto in stōi iffrationibus dictis. ¶ Quintuz p̄ per p̄mū. Coit⁹ sigdē nālis sit iunamētū p̄stat idiuuiduo ⁊ sp̄i. idiuuiduo q̄d. nā virtutes corporis validas reddit. coo ⁊ cetera mēbra alleniat: ⁊ p̄fortat. euōne aut spermatis ca lozē nālez suffocantis sua multitudine calor ipse allenia tur: erigitur ⁊ cōfortat: cuius cōfortatiōe cetera virtu. va lide fiunt naturales: vitales: ⁊ animales ad suas peragen das actiōes. Ipse. n. caloz naturalis: cum sit cā ois actiōis naturalis tanq; sol naturalis in animalī existēs sic hyp. di pit: aial ab initio cōficii appetitū facit cōuenientē digōnē ⁊ cuius mēbro assimilationē supfluitates expellit: hūidita tes dilatat: ⁊ extendit: sic corpora ad augmētū perducit. ⁊ cōplet̄ fumositatibus venenosis ad retentionē spermatis aggregatis p̄pter eius euōnē cessantib⁹. Cerebriq; libera tur sp̄s: ⁊ aia dilatat̄ ad gaudiū. sicq; membrū viuificat ⁊ vigozat. cerebrum quoq; ab ipressiōib⁹ melācolicis eri pit. Caput a grauedine ⁊ dolore oculi: ⁊ tenebrositate: et oēs sensus perfectiores reddunt ⁊ clari. dolozes quoq; re nus ⁊ emunctorioz: qui a replone sunt sanat: ⁊ mās apatū accidentium in partibus inguinum ⁊ testiculoz abscedit. Sp̄ei vero iunamentum p̄stat in ei⁹ cōseruatiōe. h̄ sunt iu uamēta coitus nālis tepozati. in nālis vō iunamētū nō p̄stat sp̄i: nec idiuuiduo. nec quo ad aiam: nec quo ad corpus: vt plurimū dcm̄ est. Intēperatus aut cū sit duplex. s. diminu tus seu obrmissus penit⁹ ⁊ supfluus: ⁊ dimisiōis ipsi nocu mēta pueniūt tria iunamēti ipsi t̄pati ex n̄is: p̄dicta ma xime i derelinquētib⁹ exercitiū: retentū. n. lōgo tpe sp̄ma

De egritudinibus

aggregat naturā venenosā agrit ex quo sum^o resoluū frus
et v̄tosus. q̄ petēs cor stringit calozē naturalē et sp̄m cō-
culcādo suffocat: et extinguit sicut corpus totū infrat et oēs
actiones naturales debilitat: et petēs caput d̄ sui natura ce-
rebrū pturbat. Et sensus ebetes et tenebrosos interiores et
exteriores reddit sp̄smū iducit et anhelitū aufert. pur mu-
lierib^o accidit in suffocatiōe matricis: lz rarius q̄ i illis vt i
suffocatiōe matricis dicit. Ex supfluitate at ipsi^o nocumē-
ta eueniūt generalia et specialia: generalia sūt que pōit cuz
dicit: qm̄ ex venere fit corpus frigidius rarius debili^o et sic-
cuius sp̄alia sūt q̄ ex illis sequunt^o vel cāe istoz^o fiunt q̄ cala-
existūt in supfluo coitu de suba cibi seu humiditātū natu-
raliū mēbroz^o et p̄ncipaliū magis ac sp̄s multū educit pp̄
delectatōz^o: et sic calor d̄minuit naturalis valde et resoluū
q̄re corpus in frigidat^o resoluū vtutes et ptes mēbroz^o
corpis nō regunt sic corpis in se ḡtur raritas. et q̄to plus hō
coit tāto plus delectat^o et tanto plus debilitat^o. Nocumēta
vō sp̄alia sūt q̄ ex illis sequunt^o et ex eis sūt q̄ calozē vel di-
minutiōz^o vel resolutiōez sequunt^o et in frigidatiōz^o vt ē te-
por rigor et oripilatio et pp̄rie in corpib^o in q̄bus mali hūo-
res existūt. Et q̄n̄z sequūt^o se acute et supat i ipis nigredo et
citritas coloris. Et ex eis sūt q̄ accit ex d̄bilitate vtutū vt
q̄ ex d̄bilitate naturali epatis et stōi: vñ ē casus appetit^o de-
bilis stōi et rugit^o et digōnis debilitas et extenuatio mēbro-
rū: et casus capiloz^o et fetet eoz^o anhelitus et stringit natura
et accit dolor colicus: et polutio eius multiplicat^o: et pp̄rie in
q̄ritate et regie calis et hūidis. Et ex eis sūt q̄ accidūt ex de-
bilitate vtutis vitalis et cordis vt ē pulsus cordis malicia
anhelit^o et rixa et tristitia et pp̄rie i illis q̄ h̄nt p̄lonis mali-
ciā. Et ex eis sūt q̄ accit a debilitate vtutis aialis et cere-
bri et insensitiua vt ē visus obscuritas et debilitas in auditu
vel tinnit^o et alioz^o sensū ebetudo et stupor adeo vt sentia-
tur formicarū incessus a capite vsq; ad finē dorſi. doloroz^o
quoq; renū et vesice et lassitudinis sp̄ez grefactā q̄ cuz mate-
riā atrahit a mēbris vicinis: et stringit eoz^o natura: et accit
quoq; debilitas in motu et neruis motiuis: adeo vt sentiat
onus sui corpis ex eoq; virtus debilis illd̄ tollerare negt.
Ingt. n. diosilus. coz^o p̄ponit ex deferente et delato. defe-
rens ē vtus: delatū ē corpus. vigilie et gressio oculoꝝ sicut
in strāgulatis. et ex eis q̄ accit ex corporis raritate vt sudor
resolutiuis virtutū oīum coadunāte debilitate. Et d̄ hōi-
bus sūt in q̄b^o ē supflu^o coit^o magis nociu^o: et in q̄b^o min^o:
et in q̄b^o mediocriter fin diuersitate eoz^o i potētia toleran-
di magis min^o vel mediocriter. Magis vt boies cali et hu-
midi complōne etate et h̄tudie et vite delicate. Min^o vō
dry h̄is. Mediocriter vō medio mō se h̄ntes: et cū accidūt
nocumēta sūt magis piculosa. Et s̄lt dimissio coitus non
tū tantuz quantū superfluitas nocet. In his enim in q̄bus
innatiue scōm qd̄ educitur nō est s̄le his in q̄bus supfluū
et absolute nociuum. In illis enim nocumentum magis
p̄stat qd̄ est plus eo qd̄ ē minus. nocumēta. n. pla in exten-
so tpe ex eius supfluitate accidunt et corrigibilia min^o: no-
cumēta. n. p̄narrata supfluitatis plā sunt et difficili^o corri-
gibilia nocumētis obmissiōis. hec. n. inanitione corrigunt^o
vel exercitio vel abscisiōe et abstinētia sola. Illa vō rehu-
mectatione q̄ difficili^o est. Ingt. n. S. replere difficili^o est
q̄ inanire. Et si in mulierib^o accidat ex dimissioe coit^o ac-
cidēs. s̄ p̄focatio matricis q̄ est periculosior et difficili^o cor-
rigibilis illud est tātum ex replone et atq; rari^o: et accidit
in mulierib^o tātū: et nō in viris: in q̄b^o est grauis nocumēti
supfluitatis: cū trinue vel in quolz actu emittāt: et ad illd̄
eoneni: fem̄e vō rarissime: et si delectent magis s̄z. S. nō
est illd̄ p̄pter emittere solū: s̄z pp̄ recipe quoq; eo q̄ eq̄ s̄z
f̄niaz ei^o. Et breuiter dimissio i mulierib^o s̄uetis plerūq;
nociobilior est supfluitate coit^o. Supflu^o vō nociobilior ma-
rib^o et s̄uetis pp̄cām iā dicit. In istis aut^o fm̄. S. idē facit

plus qd̄ min^o. ingt. n. hyp. mēstruis plurimis veniētib^o et
nō veniētib^o a nā accidūt egritudies. q̄ ergo corpora a sup-
fluitate ledunt digni^o est vt coitū minorēt: nō tū totaliter
dimittant. oībus. n. p̄lonib^o boib^o et discretis uenit mo-
deratus vt. S. ait. Et sciendū q̄ retentio sp̄matis in coitu
est mala: qm̄ q̄n̄q; pducit ad p̄ritiōne duoz^o ouoz^o vnius
vt dixit Abo. nocumēta vō supfluitatis et dimissiois coit^o
et regimina vnicuiq; pp̄ria q̄ sequunt^o.

Capitulum. xix. de regimie eius que ledit dimissio coitus.
Regimen vō eoz^o: q̄ coitū dimittūt est tres res. p̄ci-
ma mām ad coitū icitantē abscondit: scda mēbro-
rū genitaliū alterat discretiā et eoz^o furia subalter-
nādo refrenat. tertia mēbra lesa rectificat et p̄fortādo a le-
sione et nocumēto vltiori p̄feruat. P̄tima rē cōplēt
eūones cuz stōmia sudore et exercitio supfluo et deriuatē
cū vomitu. Et minoratōes ciboꝝ et potuū multiplicatiū s̄a
guinez et sp̄ma et v̄tositate et v̄tus ciboꝝ et medicinaꝝ h̄u-
tium minorare sp̄ma et reddere castū: q̄ sūt dicte supra i cu-
ra gonozee. Scda rē p̄lēt fomēta v̄ctiōes et empla-
sfrantia cor: genitalibus applicata. q̄ dicte sūt in papismo
et diuersio animi ad alia curiosa. Tertia rem cōplēt ea
q̄ stōm et cerebry et coz^o mūdificāt et in mulierib^o m̄icē: et
q̄ illa p̄fortāt et cōfortādo fumos a cōplone vel pp̄rietate
ab eis expellūt q̄lia sunt simplicia. vt coriadrū pp̄rie p̄pa-
ratū in aceto sandali spodiū. et alia p̄posita q̄ dca sunt i ca-
pitulis pp̄rys. o3 tñ vt nō subito: s̄z paulatī m̄istrēt et p̄ue-
niāt paulatī ad dimittōez coit^o cū interpolatōe opportua.

Cap. xx. de regimie ei^o que ledit supflu^o coitus.
Dum vero quos superfluius coit^o ledit: regimen
duplex est. ḡniale et sp̄ale. ḡniale est duplex. vñ co-
tus q̄ ḡnialis est cā abscondit et dimittit. Aliud noctu-
mēto ḡniali pueniētē ex eo p̄portionale apponit. Sp̄ale no-
cumētis sp̄alib^o cozridet. p̄mū in cura papismi ē dcm̄. 2°
inuit^o h̄. cū dixit. ga. n. ex venere rari^o frigidū ibecillū et sic-
cius reddīt corpus: o3 q̄ ip̄sant calefaciūt et roborāt v̄tu-
tem afferere. hec vero cuz regie cōplēt b̄uēctatiuo p̄di-
cto i cura dimittōis ipsi^o: 2° vnicuiq; nocumētōz sp̄aliū
remedia disp̄sat. q̄ qz sūt pla et diuersa q̄b^o i pp̄rys caplis
est p̄uisū obmittam^o. et puidētī aīo et iudicio eligant^o.

Capitulum. xxi. de his q̄ delectationē faciunt in mari-
bus et feminis in coitu.

Niquit p̄nceps Abo. nō est turpe medico si loq̄tur
de magnitudine virge et coāgustatōe vulue ac dele-
ctationē p̄stantib^o coeūtib^o ipsi^o. sunt. n. cāe: q̄bus
venit ad ḡnatiōne et sp̄i salutē nec nō cōiungūt amore in
separabilē p̄durātē pur diuina sapia ordinauit. Lū. n. v̄ga
parua existit mulier nō delectat. et cū vulua largior: nec
vir. qz sperma nō emittit: et si emittat cuz p̄uitate: q̄re an-
xianē corpora et resoluunt et sp̄mata d̄bilitant. et sic ḡnatio
nō p̄cedit nec sp̄s p̄seruat: et cū nō inueniāt delectationez
adinuicē diuidunt: vñ usq; quotiēs sibi p̄parem inueniat
cū adherat vt delectet. Expediit ergo regimē p̄tractare
magnificatōis v̄ge et vulue coāgustatōis et alia delectatio-
nem p̄stantia quoquomō. Et ex magnificatib^o virgā etiaz
ad huc augmētata ē fricatio exercitiū et cib^o multiplicans
sanguinem et et pot^o. in augmētatis iā est regimē ip̄ingua-
tiū: qd̄ i fra xpo dante dicem^o in decoratōe. Et ex pp̄rys
est fricatio cū s̄guisugis et lūbricis terrestrib^o et p̄ccatis et
albalalebleth et sumant s̄guisuge et ponant i vase in quo
ē aq̄ eaz et dimittant hebdomada vna et vltra d̄dec exic-
cent: deīn terant et linat virga cū eis. Et ex coāgustanti-
bus vuluā sūt qd̄a q̄ illud faciūt stringēdo ptes vulue et
collū m̄icis coadunādo vt stiptica et p̄tica p̄ moduz en-
charisnatis suffumigis ep̄chimatris et colirus appropiat
circa vuluā q̄ sūt nota supra i cura flux^o. Et ex illis sūt gal-

le imature et mirra balauſtie neſpila et ſimilia trita: et de
cocta cu vino potico cu cipo ac gallia ad redolendu. Et ex il
lis ſunt cortices pini. z. iij. aliis ptes. ij. cipi pte. i. decoquat
in vino potico: et odorifero: et madefiat i ipſo panus lini et ſu
pponat vice p vice: et eſt bonu medicame facies acgrere
vginitates. Et qda illud agut aglutinado: et ſunt nota ſupra i
cura fluxus sanguis nariu vomit sanguis vlcey renu et ve
ſice: quedam illud faciunt trabedo huoies ad labia et ad pie
tes vulue et repellendo qre tumet labia et via media coarta
tur. et ſunt medicie rubificates et calefacietes: et ex eis ppiu
e cordummi: et ſi buliat cu gallia et muſco cu vino et epithi
meſ. Ex pſtatib delectatione vtrifq e retentio i ore cum
melle emblico cubebay et aſſe et zinziber et pip cu melle
multiplicat ſaluia que pſtat vtrifq delectatione ex q etia
ſi inungat caput virge no e malu cu pma delectatio coit
i ſeruatione exiſtat. ſeda i emiſſioe ſpſmatis. et qz mulier emit
tit ſpſma: et recipit maior delectatoez recipit cu emittit vi
ro emittete cu ea. vii. h. dixit. i ſenſuuo genitaliu mebroz
qda vt e pzia fortis. ſ. exiſtes que i viris e expulſiua i fe
minis i teſticulis et vaſis ſpſmatis. In vulua. n. fortis e vt
appetitua. qz na fortitudinē hz virtutis i eiciendo: et ſuſci
piendo ſpſma cu nimio deſiderio et delectatione.

Incipit ſumma quarta parte particule ſectionis pri
me de curis egritudinu membrorum generationis in mu
lieribus continens capla. xvij.

Tulimus buculqz ser

monē in mēbris in gñatōe: in iparib: vt
ſciatis nāis iuuamētis et actionib nālib
coz: ac diſpōnib pter nām eiſde ptinge
re poſſibilib medicinas adducam ſalv
bz. Deide afferem ſermonē in iſtrumē
tia gñationis in mulierib ſimilē. ex pueniētia. n. vtrozūq
ppriū ſimis iſtrumētis hz gñō pzie fieri: et eis mutatis a
ſanitate quomōbz ipediti. Sūt aut duo mēbra organa ge
neratōis i mulierib nālī creatā. ſ. mērix q fac ad eē: et vbe
ra que ad pmanētiam faciūt gñari p ortū. Et at mērix me
bz figure caue receptionis ei: et ſeruationis gñā ex ſuba
neruoſa: non qz ex neruis a cerebro procedentibus ſit con
texta: ſed potius eius ſubſtantia ſimilis eſt neruis. quia al
ba viſcoſa: extenſa panniculoſa: licet nerui aliqd adueniat
ex qbus ſentit. Et eſt cōpoſita ex duob pāniculis ſeu tū
cis ad meli ſeruariū: qru iterioz eſt aſpa ad modū ligue
bonis ad meli ptingēdu: et venoſa hīs ples venas getas et
pulſatiles ramificatas ex venis porte qb ptingat cu epe
mamillis et corde qru ozificia ſignat i ipſa et vocant ſora
mia mſicis ſeu quotilidones qb ptingunt pāniculi ebrio
nis vt ex ſanguie currēte i eis embrio nutriat et ei ſpūs et
caloz euētet ſeruate ei: et tunica exterior plimū eſt neruo
ſa: et nō ſunt tales niſi vt dilatent apud pceptū et magnifi
cationē embriōis et apud pti pstringant ad expſionē ipſi
us. Et qritas mſicis ſeqt corporis qritatē. ſic mamille.
In puell. n. mior eſt veſica eaz plurimū. In augmentatis
vo ei qritas eſt cōpleta ſic vbera occupans ſua magnitu
dine oē id qd eſt iter ppingtatē vmbilici vſq ad meatus
vulue poſtremū ad que puenit collū ei. Et figura ei e ex
tenſa arcuata: in e extremitatib hz duo ova. ſilia teſtib
viri nuda nō coopra vt illi: et que admodū viri hnt vaſa ſp
matis iter duos teſticulos et expulſoriū radicioz: ſic mu
lieres hnt vaſa ſpſmatis iter duos teſticulos et expulſoriū
ad pcauitates mſicis: hz. n. duas pcauitates mſix ipa i boi
bz. et i alijs aialib ſm nūcrū papilaz: nō q ſit nūcr ebrio
nū ſm nūcrū pcauitatū tātū vt aſſerūt qdā. In ipſa. n. mſi
ce in pcauitatib ei gñant qñqz gñqz et maior nūcr: ad
que pueniūt nati put albucaliſ: et iōanes ſapiois et ariſto.
vii. de aialib air. Et qz duas hz qñz ples gñant et plimū

duo ſunt: et ſi eaz nūero pſeant et ipſa apud retētionē men
ſtruoz igroſſat: et cu mēſtruat extenuat et mūda remanet
vt exinde meli pceptōi ſit apta. Et expoſita iter veſicā a
pte anteriori et iſteſtina a poſteriori: vt ſit ei a duob lateri
bus obſtaculū et ſtat ei ſit in tutela ſil in embriōe. Et li
gat mē cu dorſo ligamētis plib fortib: et ad ptes ſumis et
veſice coſſi lato pectinis exiſtib de gñe neruoꝝ venaꝝ et
arteriaꝝ. Et collū eius e neruoſū et lacertoſū: rugoſū frica
tioni aprū: qd in coitu ingroſſat et ipinguat. Et eius lōgitu
do e qlis eſt iter. vi. digitos vſq ad nonē: et qd e iter illud.
Et qñqz elongant et abbreviant p vſū coit et dimiſſionez
ipſi. Et qñqz aſſimilat in qto in figura vge: cu q coire cō
ſuevit. et eſt hīs meat duos: vnū in extremitate vulue: et
dī os mſicis extriſecū in quo ſūt pāniculi cōtexti ex venis
ligamētis ſbrilib valde ortis ex oib pti b ei: quos deſtru
it violatio: et currit qd in eis e de ſanguine. Et cu coit mſix
vſq ad illud os trahit qñ pcedēs ad illud deſiderado ar
trabere ſpſma p ſuā nām et ſoumā: et meat colli veſice per
que extra vrina educit eſt iuxta ipam a parte ſuprema: vt
alia mēbra traſcūdo p ea nō ledat. Et i aliqb mulierib
collū cadit ad ſiniſtrū: et in aliqb eaz ad dextrū. Aliūz in
pſundo iuxta os mſicis: ex quo deglutit ſpſma. et cu deglu
tituit pcludit q puncta acis nō poſſet igredi: et eo apto del
pcepto pariet ſetū. Et in collo iuxta os ipſi ſūt ozificia ve
naꝝ per q mēſtrua exteri expellunt: qb ſupfluitates cor
poris totius purgant nō veniētes ad ei cōcauū ne inſicia
tur cōcauū cōtinēs et pntū. Ex qb manifeſte colligi pnt
actioēs vles ſiue nāles cāe et egritudines matrici euenire
poſſibiles. cāe. ſ. eaz et loca et nocumēta actiois ipſi. Actio
nes vo nāles ſunt mēſtruare gñare pcepere ipregnari et pa
rere. Egritudines aut poſſibiles euenire ſūt. ppe et ex cōita
te. Et ppe ſunt ſimplices et poſite. ſimplices vt mala cō
plo ſimplex vel cōmixta pura vel ipura. mala cōp: et ſolo
cōtinui. Et cōpoſite vt apatū gñā. Ex cōitate vo ſūt vt cōi
ter ipſa et cōpatia mēbris alijs: et marie ſupiorib pncipa
libus. ſic alia cōpatia eide pnt accidit in ſuffocatoe ma
trici: et multiplicatis egritudib in mſice debilitat epar et
diſponit vt fiat idropiſis: nocumēta actionum ſūt pla ſm
pluralitate eoz q iſra ponent. Ex qru pſideratiōe pueni
re oz ad cognitiōē egritudinū pdeā et ex exeūtibus mē
ſtruis et alijs qlitate mutata dolore et tumore circa vētrez
apparēte. Et ſm hec. h ſūmā. iij. ptingebit capla. xix.

- Cap. i. de menſtruis et eozum iudicijs.
- Cap. ij. de cōceptiōe ſeu ipregnatione nālī.
- Cap. iij. de regimine pgnantis et fetus et concipientis
maſculum et gemellos.
- Cap. iij. de partu nālī qbus tantū ſolummō pcede
mus: qſtum ſpectat ad idigōnem eoz: vt per eoz noti
cias cās pſeruatinas et nocumēta ipoz: ſi q eueniant co
gnoscam et ei puidentiā vel curā faciamus.
- Cap. v. de mala pplone mſicis et cura eius.
- Cap. vi. de egritudinibus eius ex qbus eſt oppilatio.
- Cap. vii. de ſuſpenſiōe mſicis et de aſcēſu ei et de decli
natione ipſi et de ſenſu ſeu pcpitatione.
- Cap. viij. de pſocatione matricis et medicinis eius.
- Cap. ix. de ſpēbus ſolonis ptingit mſicis ex qb ſūt vul
nera corroſiones et putrefactiōes ragadie et fiſtule.
- Cap. x. de apoſtematibus hūozalibus matricis.
- Cap. xi. de nocumētis in actione mēſtrui. et pmo de
cura fluxus menſtruozum.
- Cap. xij. de cura retentionis menſtruozum.
- Cap. xij. de curſu matricis ſeu fluxu et aqua.
- Cap. xij. de nocumētis in actiōe pcepti et ipregnā
di. et pmo de ſterilitate: et difficultate ipregnationis.
- Cap. xij. de mola matricis.